

બાલ ઉપયોગી મુખ્યગણિત.

ભાગ ૧ લો.

ધોરણ પહેલા બીજા ને ત્રીજા માટે.

૪૫૧

રચનાર,

માસ્તર જગુભાઈ હિરાલાલ શાહ.

ખંભાત.

10/10/10

જવાબી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

દામોદરદાસ હિરાલાલ-બુકસેલર.

ખંભાત.

આવૃત્તિ ૧લી. સંવત ૧૯૭૯. પ્રત ૪૦૦૦.

* *

અમદાવાદ—ધી હાયમંડ જ્યુબિલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપ્યું.

કીંમત ૦-૨-૦.

૧૦૨૮-૨

પરીચીત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
૨૦૧૧ વાવાદ
ગો.કો.ઈ.સંગ્રહ
પ્રસ્તાવના.

આ મુખગણિતમાં બાળવર્ગથી ત્રીજા ધોરણ સુધીનો સમાવેશ કરેલો છે.

શરૂઆતમાં પરીચીત વસ્તુથી અંકગણ કરાવ્યા પછી અપરીચીત વસ્તુ પર ક્રમે ક્રમે લઈ જવાનું છે દરેક ધોરણમાં જેટલા જેટલા દાખલા જૂદા જૂદા રીતથી આપેલા છે. તે બરાબર સમજાવ્યા પછી તેવા દાખલા બીજા શિક્ષકે નવા ઉપગ્રાહી કાઢીને શીખવવાના છે એટલે શીખેલું દૃઢ ને પાકું થશે. એટલુંજ નહિ પરંતુ તેમને વિચાર કરવાની ટેવ પડશે અને તેથી તેમની બુદ્ધિ કેળવાશે.

એકંદરે બાળકને અતિ ઉપયોગી થાય તે ઉપર ધ્યાન આપી આ પુસ્તક બનાવેલું છે. જે સાહેબો એમાં સુધારો વધારો કરવાનો સુચવશે તેમનો મોટો આભાર માનીશ ને નવી આવૃત્તિ વખતે તેમાં યોગ્ય સુધારો કરવા પ્રયત્ન કરીશ.

લી. સંવક,
કર્તા.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૨૫૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુખ્યગણિત-૧

વિષય મે ૪૫ : ૮૪૧ : ૩૩

બાળવર્ગ.

આંક શિક્ષણ.	અભ્યાસ ક્રમ.
૧	૦ ૧
૨	૦૦ ૧૧
૩	૦૦૦ ૧૧૧
૪	૦૦૦૦ ૧૧૧૧
૫	૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧
૬	૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧
૭	૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧
૮	૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧
૯	૦૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧૧
૧૦	૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧

પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સંખ્યાઓ ગણી બતાવવી ને હ્રદ-
યમાં ઠસે તેમ કરવા પુરતી કાળજી રાખવી.

પદાર્થો વડે સો સુધીની સંખ્યાનું શિક્ષણ.

૧૦×૧૦ સુધીના આંક પદાર્થો વડે દશ સુધીની સંખ્યા-
ઓના સરવાળા ને બાદબાકી-લખોટા યંત્રનો ઉપયોગ સાથે
ને મોઢે આંક બોલાવવા.

એકડે એક.

	૧૦+૧	૨૦+૧	૩૦+૧	૪૦+૧	૫૦+૧
૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦
૬૦+૧	૭૦+૧	૮૦+૧	૯૦+૧		
૬૧	૭૧	૮૧	૯૧	૧૦૦	
૬૨	૭૨	૮૨	૯૨	૨૦૦	
૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૩૦૦	
૬૪	૭૪	૮૪	૯૪	૪૦૦	
૬૫	૭૫	૮૫	૯૫	૫૦૦	
૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૬૦૦	
૬૭	૭૭	૮૭	૯૭	૭૦૦	
૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૮૦૦	
૬૯	૭૯	૮૯	૯૯	૯૦૦	
૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૦૦૦	

બાળવર્ગ.

શરૂઆતમાં સંખ્યાની સમજણ પડે માટે ગુદી ગુદી વસ્તુઓ મણકા, પૈસા-પાછાઓ, સળીઓ, કાંકરા, કોડીઓ વગેરે વસ્તુઓ પાસે રાખી એકેક એકેક કરી ગણાવવું.

પ્રથમ એકનો ખ્યાલ તેના મગજમાં બરાબર કસાવવો. એક સળી, એક મણકો, એક કોડી, એક પાછ વગેરે પાસેની વસ્તુઓ બતાવી ને સમજાવ્યા પછી બીજી દૃશ્ય વસ્તુઓમાંથી એકજ હોય તેવી બતાવવી. ને તેમની પાસે કહેવરાવવું. તમારે માથા કેટલાં છે, જીભ કેટલી છે, તમારા માથા ઉપર ટોપી કેટલી છે. એ પ્રમાણે એકનું પુરૂ જ્ઞાન થયા પછી બે સમજાવવું. એકને એક બે થાય છે. એક હોય ને બેડે બીજું એક મૂકીએ તો તેને બે કહે છે. ઉપર પ્રમાણે પદાર્થોથી બેની બરાબર સમજણ આપ્યા પછી ત્રણકની વસ્તુઓથી બે સમજાવવું. તમારે હાથ કેટલા છે, પગ કેટલા છે, આંખો કેટલી છે, નાક કેટલા છે, કાન કેટલા છે. મણકામાંથી બે મણકા મને આપો. સળીમાંથી બે આપો. એ પ્રમાણે બે બરાબર સમજ્યા પછી બે મણકા લ્યો. તેમાંથી ૧ મને આપો. ૨ પૈસામાંથી ૧ મને આપો એ પ્રમાણે સમજાવ્યા પછી, કહેવું કે તમારી પાસે કેટલા પૈસા રહ્યા, કેટલા મણકા રહ્યા. એક રહ્યો ત્યારે કહેવું કે-બેમાંથી ૧ જાય તો એકજ રહે છે.) આ પ્રમાણે સાથે સાથે સરવાળા અને બાદબાકીનો ક્રમ રાખી ૧૦ સુધી શીખવતા જવું. ને ઉલટ પાલટ પ્રશ્ન પૂછતા જવું કે શીખેલું પાકું થાય.

૧ તમારું મોઢું બતાવો, તમારી સ્થિતિ બતાવો, જીભ બતાવો.

૨ તમારે હાથ કેટલા છે. (૨) તે બતાવો. તમારા પગ બતાવો, આંખો કેટલી છે (૨). બે પૈસા છે તેમાંથી એક મને આપો તો તમારી પાસે કેટલા રહેશે.

૩ એકને એક કેટલા, બેમાંથી એક જાય તો શું રહે.

૪ બેમાં એક ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૩), ત્રણ મણકા ઉપાડો, ત્રણ પાંચ ઉપાડો. બેમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ત્રણ થાય (એક), ત્રણમાંથી એક લઇએ તો કેટલા રહે ? (૨), બેમાંથી ૧ લઇએ તો કેટલા રહે ? (૧), એકને એક કેટલા (બે), બેને એક કેટલા (૩).

૫ ત્રણમાં એક ઉમેરીએ તો કેટલા ? ચાર થાય. બકરીને ચાર પગ છે. ગાયને ચાર પગ છે, બીજા ચાર પગ કોને કોને છે તે જાણો છો. તે કહો ? કૂતરા, બિલાડા, ગધેડા, ઘોડાને ચાર પગ છે.

૬ મને ચાર મણકા આપો, પૈસામાંથી ચાર પૈસા આપો. ચાર પૈસામાંથી ૧ પૈસા જાયતો કેટલા રહે (૩), ત્રણ પૈસામાંથી ૧ જાયતો કેટલા રહે (૨), બેમાંથી ૧ જાયતો કેટલા રહે (૧), એક પૈસા છે તે આપી દઇએ તો આપણી પાસે શું રહે (કશુંએ નહિ.)

૭ એકને એક કેટલા (૨), બેને એક કેટલા (૩), ત્રણને એક કેટલા (૪).

૮ ચારને એક કેટલા (૫), મણકામાંથી પાંચ મણકા આપો. પાંચમાંથી એક જાયતો કેટલા રહે (૪), બે જાયતો કેટલા રહે (૩), ત્રણ જાયતો કેટલા રહે (૨), બે જાયતો કેટલા રહે (૧). પાંચમાંથી પાંચ જાયતો કેટલા રહે (સુન્ય).

૯ એક ને એક કેટલા (૨), બેને એક કેટલા (૩), ત્રણ ને એક કેટલા (૪), ચારને એક કેટલા (૫) પાંચમાંથી

ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૨), ત્રણમાં કેટલા ઉમેરીએ
તો પાંચ થાય (૨).

૧૦ નવ લખો, આઠ લખો, પાંચ લખો, છ લખો, ત્રણ
લખો, સાત લખો.

ઉપર પ્રમાણે ઉલટ પ્રશ્ન પૂછી આગળ છ, સાત,
આઠ, નવ, દશ સુધી સરવાળા અને બાદબાકી સાથે સાથે
સમજાવવા કે શીખેલું પાકું ને દઢ થાય.

૧ દશ કેમ લખાય ૧૦.

૨ નવ સુધીનાં એકો એકમ ગણાય છે ને દશથી પછી
દશકમાં ગણાય છે. દશકમાં બે આકડા છે એકડો ને
મીડું, એકડાની કીંમત દશ ને મીડાની કીંમત કંઈ નહિ.
પણ બે એકલો એકડો હોય. તો એકમજ કહેવાય
સાથે મીડું હોયતોજ દશ કહેવાય એ બરાબર સમજાવવું.

૩ દશ પછીના આંકડા ૯૯ સુધી દશકમાં ગણાય છે. તેમાં
પ્રથમનો આંકડો દશક ને બીજો આંકડો એકમમાંજ
ગણાય છે.

૪ દશ મણકાને એક દોરીમાં પરાવી ગાંઠ બાંધો ને એક
છૂટો મણકો બેડે મૂકો તો તે અગીયાર કહેવાશે એ
પ્રમાણે બાર, તેર, ચૌદ, પંદર વગેરે વીસ સુધી પ્રથમ
સમજાવવા.

૫ દશમાં બે ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૧૨), પાંચ ઉમે-
રીએ તો કેટલા થાય (૧૫), સાત ઉમેરીએતો કેટલા
થાય (૧૭), નવ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૧૯),
દશ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૦).

૬ વીસમાંથી ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૧૭), સત્તરમાંથી
બે જયતો કેટલા રહે (૧૫), પંદરમાંથી એક જયતો
કેટલા રહે (૧૪), ચૌદમાંથી ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૧૧)

- ૭ અગીયારમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ૧૩ થાય (૨), અગીયારમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ૧૫ થાય (૪). પંદરમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ઓગણીસ થાય (૪).
- ૮ મારી પાસે ચૌદ પૈસા છે ને તમારી પાસે સત્તર પૈસા છે, તો તમારી પાસે મારા કરતાં કેટલા વધારે છે (૩) મારી પાસે ઓગણીસ પૈસા છે ને તમારી પાસે તેર પૈસા છે તો મારી પાસે કેટલા તમારા કરતાં વધારે છે (૬).
- ૯ વીસમાં દશકનો આંકડો કયો (બગડો) પંદરમાં એકમનો આંકડો કયો (૫) અગીયારમાં એકમનો આંકડો કયો (બીજો એકડો) ને દશકનો આંકડો (પહેલો એકડો).
- ૧૦ બાર કેમ લખાય (૧૨), ચૌદ કેમ લખાય (૧૪), સત્તર કેમ લખાય (૧૭) ઓગણીસ કેમ લખાય (૧૯) વીસ કેમ લખાય (૨૦).
- ૧૧ અગીયારથી વીસ સુધી બોલી જાઓ, (વીસથી અગીયાર સુધી બોલી જાઓ.

ઉપર પ્રમાણે સો સુધી શીખવો.

- ૧ વીસમાં ત્રણ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૩), સાત ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૭) નવ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૯) ઓગણત્રીશમાંથી ૨ લઉ તો કેટલા રહે (૨૭) સત્તાવીસમાંથી ચાર લઉ તો કેટલા રહે (૨૩) તેવીસમાંથી ૩ લઉ તો કેટલા રહે (૨૦).
- ૨ બારીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૨૪ થાય (૨), ચોવીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો અઠાવીસ થાય (૪) અઠાવીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૩૦ થાય (૨).
- ૩ ત્રીસ કેમ લખાય, અઠાવીસ કેમ લખાય, ચોવીસ કેમ લખાય, એકવીસ કેમ લખાય.

- ૪ સત્તાવીસમાં દશકનો આંકડો કયો? એકમનો આંકડો કયો?
તેવીસમાં દશકનો આંકડો કયો? એકમનો આંકડો કયો?
- ૫ મારી પાસે પચીસ પૈસા છે તેમની પાસે અઠાવીસ પૈસા છે તો તમારી પાસે કેટલા વધારે છે (૩),
ચોવીસ વત્તા કે ઓગણત્રીસ વત્તા ને કેટલા વત્તા (૫).
- ૬ ત્રીસ વત્તા પાંચ કેટલા (૩૫), પાંત્રીસ વત્તા ચાર (૩૯)
ઓગણચાત્રીસ વત્તા છ (પીસતાળીસ) (૪૫) અડતા-
લીસ વત્તા બે (૫૦).
- ૭ પચાસમાંથી ત્રણ ન્યતો કેટલા રહે (૪૭) સુડતા-
લીસમાંથી પાંચ ન્યતો કેટલા (૪૨) બેતાલીસમાંથી
ત્રણ ન્યતો કેટલા (૩૯) ઓગણચાત્રીસમાંથી ચાર
ન્યતો કેટલા (૩૫) પાંત્રીસમાંથી પાંચ ન્યતો
કેટલા (૩૦).
- ૮ સુડતાલીસ લખો, ઓગણચાત્રીસ લખો, તેતાલીસ
લખો, ઓગણપચાસ લખો, પાંત્રીસ લખો, એક-
વીસ લખો.
- ૯ અડતાલીસમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો આંકડો
કયો? ઓગણચાત્રીસમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો
આંકડો કયો? પાંત્રીસમાં એકમનો આંકડો કયો ?
દશકનો આંકડો કયો ?
- ૧૦ તેત્રીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સાડત્રીસ થાય ?
સાડત્રીસમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ચાલીસ થાય ?
ચાલીસમાં કેટલા ઉમેરીએતો પીસતાલીસ થાય ?
પીસતાલીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો પચાસ થાય ?
- ૧૧ એકવીસથી ત્રીસ સુધી ગોલી નંબ્રો, ત્રીસથી ચાલીસ
સુધી બોલી નંબ્રો, ચાલીસથી પચાસ સુધી બોલી નંબ્રો.

૧૨ પચાસથી ચાલીસ સુધી બોલો. ચાલીસથી ત્રીસ સુધી બોલો, ત્રીસથી વીસ સુધી બોલો, વીસથી દશ સુધી બોલો, દશથી એક સુધી બોલો.

ઉપર પ્રમાણે ઉલટ પાલટ બોલાવવા.

૧ પચાસમાં ૪ ઉમેરો (૫૪), ચોપનમાં પાંચ ઉમેરો (૫૯) ઓગણસાડમાં ૩ ઉમેરો (૬૨) બાસડમાં છ ઉમેરો (૬૮) અડસડમાં પાંચ ઉમેરો (૭૩) તોતેરમાં ૭ ઉમેરો (૮૦) એંસીમાં છ ઉમેરો (૮૬), છયાસીમાં નવ ઉમેરો (૯૫) પંચાણમાં પાંચ ઉમેરો (૧૦૦)

૨ સોમાંથી ૩ બાદ કરો (૯૭), સતાણમાંથી ૪ બાદ કરો (૯૩) તાણમાંથી પાંચ બાદ કરો (૮૮), ઈંડ્યાસીમાંથી છ બાદ કરો (૮૨), બયાસીમાંથી સાત બાદ કરો (૭૫), પંચોતેરમાંથી આઠ બાદ કરો (૬૭), અડસતમાંથી નવ બાદ કરો (૫૮), અડાવનમાંથી આઠ બાદ કરો (૫૦).

૩ સડસડમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો આંકડો કયો? ત્રેપનમાં કેટલા દશકને કેટલા એકમ છે. પંચાણમાંથી દશકનો આંકડો બતાવો ને એકમનો આંકડો બતાવો. અગણોતેર કેમ લખાય? અગણાએસી કેમ લખાય? ઓગણસાડ લખો.

૪ પંચાવનમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સાઠ થાય, ત્રેસડમાં કેટલા ઉમેરીએ તો અગણોતેર થાય. પંચોતેરમાં કેટલા ઉમેરીએ તો અગણાએસી થાય, ચોરાસીમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૯૦ થાય, બાણમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સો થાય.

૫ સોથી નેવું સુધી અવળા બોલી નજો, નેવુંથી એસી સુધી બોલી નજો, એસીથી સીતેર સુધી બોલી નજો. સીતેરથી સાઠ સુધી બોલો, સાઠથી પચાસ સુધી બોલો.

- ૧ મારી પાસે ત્રણ ગોર છે તેમાં બીજા ત્રણ ઉમેરે તો કેટલા થાય ?
- ૨ મારી પાસે ચાર ગોર છે ને તમારી પાસે છ ગોર છે તો બધા થઈને કેટલા થયા ?
- ૩ એક ટોપલીમાં ૨૪ જમરૂં છે તેમાંથી છ વેચ્યા તો કેટલા રહ્યા ?
- ૪ આ વર્ગમાં ૩૫ છોકરા છે તેમાંથી આ મહીને સાત છોકરા ગયા તો કેટલા રહ્યા ?
- ૫ કેળાંની લુમમાં ૯૬ કેળાં છે તેમાં પાંચ બગડેલાં છે તો સારાં કેટલાં રહ્યાં.
- ૬ આ નિશાળમાં ચોરાશી છોકરા છે તેમાં આ મહીને છ નવા આવ્યા તો કેટલા થયા.
- ૭ એક કાઢીયા પાસે છપ્પન દાડમ છે ને પાંચ જમરૂં છે તો બધાં થઈને કેટલાં નંગ થયાં.
- ૮ ગાયનો એક પગ લુલો છે તો આખા સારા પગ કેટલા હોય ?
- ૯ મારી પાસે સોળ પૈસા હતા તેમાંથી પાંચ પૈસાની પાપડી લીધી તો બાકી કેટલા રહ્યા.
- ૧૦ દશ દશની અકેક કોથળી કરેલી છે એવી કેટલી કોથળી લેવાથી સીતેર થાય.
- ૧૧ મારી પાસે નવ દશક રૂપિયા છે તો તે કેટલા નંગ કહેવાય.
- ૧૨ સોમાં કેટલા દશક છે ?
- ૧૩ મારી પાસે ચાર દશક ને નવ રૂપિયા હતા તેમાંથી ૬ પડી ગયા તો કેટલા રહ્યા.
- ૧૪ મારી પાસે ૨૭ પેનો છે તેમાં ૧૭ ઉમેરીએ તો કેટલી થાય.
- ૧૫ સીત્લાસીમાં કેટલા ઉમેરીએ તો બાણ થાય.
- ૧૬ મારી પાસે અઠાવીસ રૂપિયા હતા ને બીજા આવ્યા ત્યારે પાંત્રીશ થયા તો કેટલા આવેલા તે કહો.

१	१	१	१	२	२	१	३	३	१	४	४
२	१	२	२	२	४	२	३	५	२	४	८
३	१	३	३	३	५	३	३	६	३	४	१२
४	१	४	४	४	८	४	३	१२	४	४	१५
५	१	५	५	५	१०	५	३	१४	५	४	२०
५	१	५	५	५	१२	५	३	१८	५	४	२४
७	१	७	७	७	१४	७	३	२१	७	४	२८
८	१	८	८	८	१५	८	३	२४	८	४	३२
९	१	९	९	९	१८	९	३	२७	९	४	३५
१०	१	१०	१०	१०	२०	१०	३	३०	१०	४	४०

१	५	५	१	३	३	१	७	७	१	८	८
२	५	१०	२	३	१२	२	७	१४	२	८	१३
३	५	१५	३	३	१८	३	७	२१	३	८	२४
४	५	२०	४	३	२४	४	७	२८	४	८	३२
५	५	२५	५	३	३०	५	७	३५	५	८	४०
६	५	३०	६	३	३६	६	७	४२	६	८	४८
७	५	३५	७	३	४२	७	७	४८	७	८	५६
८	५	४०	८	३	४८	८	७	५६	८	८	६४
९	५	४५	९	३	५४	९	७	६३	९	८	७२
१०	५	५०	१०	३	६०	१०	७	७०	१०	८	८०

૧	૯	૯	૧	૧૦	૧૦	<p>ધોરણ પહેલું.</p> <p>આ ધોરણમાં આંક ૩૦×૧૦ સુધી પાયા, અઠધાં, દોઢાં, અઢીયાં, ચલણી નાણાની માહીતી તથા નાણાની ધાત, નિયમોને કાષ્ટકો પદાર્થોવડે સમજાવવાં. આંક યો- લાવવા. પહેલા વર્ષ માટે મુકરર કરેલા આંક સંબંધી પ્રમેા આવે એવું સાદુ મુખગણિત શીખ- વવાનું છે.</p>
૨	૯	૧૮	૨	૧૦	૨૦	
૩	૯	૨૭	૩	૧૦	૩૦	
૪	૯	૩૬	૪	૧૦	૪૦	
૫	૯	૪૫	૫	૧૦	૫૦	
૬	૯	૫૪	૬	૧૦	૬૦	
૭	૯	૬૩	૭	૧૦	૭૦	
૮	૯	૭૨	૮	૧૦	૮૦	
૯	૯	૮૧	૯	૧૦	૯૦	
૧૦	૯	૯૦	૧૦	૧૦	૧૦૦	

અગીઆરક અગીઆરથી વીસક સુધી.

૧૧	૧	૧૧	૧૨	૧	૧૨	૧૩	૧	૧૩	૧૪	૧	૧૪
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦

૧૫	૧	૧૫	૧૬	૧	૧૬	૧૭	૧	૧૭
૧૫	૨	૩૦	૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪
૧૫	૩	૪૫	૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧
૧૫	૪	૬૦	૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮
૧૫	૫	૭૫	૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫
૧૫	૬	૯૦	૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨
૧૫	૭	૧૦૫	૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯
૧૫	૮	૧૨૦	૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬
૧૫	૯	૧૩૫	૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩
૧૫	૧૦	૧૫૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦

૧૮	૧	૧૮	૧૯	૧	૧૯	૨૦	૧	૨૦
૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૧૪૦
૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨૦	૮	૧૬૦
૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

એકવીસા.

૨૧	૧	૨૧	૨૨	૧	૨૨	૨૩	૧	૨૩	૨૪	૧	૨૪
૨૧	૨	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૩	૨	૪૬	૨૪	૨	૪૮
૨૧	૩	૬૩	૨૨	૩	૬૬	૨૩	૩	૬૬	૨૪	૩	૭૨
૨૧	૪	૮૪	૨૨	૪	૮૮	૨૩	૪	૮૨	૨૪	૪	૮૬
૨૧	૫	૧૦૫	૨૨	૫	૧૧૦	૨૩	૫	૧૧૫	૨૪	૫	૧૨૦
૨૧	૬	૧૨૬	૨૨	૬	૧૩૨	૨૩	૬	૧૩૮	૨૪	૬	૧૪૮
૨૧	૭	૧૪૭	૨૨	૭	૧૫૪	૨૩	૭	૧૬૧	૨૪	૭	૨૬૮
૨૧	૮	૧૬૮	૨૨	૮	૧૭૬	૨૩	૮	૧૮૪	૨૪	૮	૧૯૨
૨૧	૯	૧૮૯	૨૨	૯	૧૯૮	૨૩	૯	૨૦૭	૨૪	૯	૨૧૬
૨૧	૧૦	૨૧૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૨૪	૧૦	૨૪૦

૨૫	૧	૨૫	૨૬	૧	૨૬	૨૭	૧	૨૭
૨૫	૨	૫૦	૨૬	૨	૫૨	૨૭	૨	૫૪
૨૫	૩	૭૫	૨૬	૩	૭૮	૨૭	૩	૮૧
૨૫	૪	૧૦૦	૨૬	૪	૧૦૪	૨૭	૪	૧૦૮
૨૫	૫	૧૨૫	૨૬	૫	૧૩૦	૨૭	૫	૧૩૫
૨૫	૬	૧૫૦	૨૬	૬	૧૫૬	૨૭	૬	૧૬૨
૨૫	૭	૧૭૫	૨૬	૭	૧૮૨	૨૭	૭	૧૮૯
૨૫	૮	૨૦૦	૨૬	૮	૨૦૮	૨૭	૮	૨૧૬
૨૫	૯	૨૨૫	૨૬	૯	૨૩૪	૨૭	૯	૨૪૩
૨૫	૧૦	૨૫૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૨૭	૧૦	૨૭૦

૨૮	૧	૨૮	૨૯	૧	૨૯	૩૦	૧	૩૦
૨૮	૨	૫૬	૨૯	૨	૫૮	૩૦	૨	૬૦
૨૮	૩	૮૪	૨૯	૩	૮૭	૩૦	૩	૯૦
૨૮	૪	૧૧૨	૨૯	૪	૧૧૬	૩૦	૪	૧૨૦
૨૮	૫	૧૪૦	૨૯	૫	૧૪૫	૩૦	૫	૧૫૦
૨૮	૬	૧૬૮	૨૯	૬	૧૭૪	૩૦	૬	૧૮૦
૨૮	૭	૧૯૬	૨૯	૭	૨૦૩	૩૦	૭	૨૧૦
૨૮	૮	૨૨૪	૨૯	૮	૨૩૨	૩૦	૮	૨૪૦
૨૮	૯	૨૫૨	૨૯	૯	૨૬૧	૩૦	૯	૨૭૦
૨૮	૧૦	૨૮૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

૩૧	૧	૩૧	૩૨	૧	૩૨	૩૩	૧	૩૩	૩૪	૧	૩૪
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦

૩૫	૧	૩૫	૩૬	૧	૩૬	૩૭	૧	૩૭
૩૫	૨	૭૦	૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪
૩૫	૩	૧૦૫	૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧
૩૫	૪	૧૪૦	૩૬	૪	૧૪૪	૩૭	૪	૧૪૮
૩૫	૫	૧૭૫	૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫
૩૫	૬	૨૧૦	૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨
૩૫	૭	૨૪૫	૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯
૩૫	૮	૨૮૦	૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬
૩૫	૯	૩૧૫	૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩
૩૫	૧૦	૩૫૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦

૩૮	૧	૩૮	૩૯	૧	૩૯	૪૦	૧	૪૦
૩૮	૨	૭૬	૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૮	૩	૧૧૪	૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૮	૪	૧૫૨	૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૮	૫	૧૯૦	૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૮	૬	૨૨૮	૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૮	૭	૨૬૬	૩૯	૬	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૮	૮	૩૦૪	૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૮	૯	૩૪૨	૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૮	૧૦	૩૮૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

દીપ:-આ આંક ધારણામાંથી કમી કરેલો છે પરંતુ આઆંકની માહિતીથી મુખ્યચિત્રમાં બધી મદદ હોઇને સહેલાઈથી હિસાબ થઈ શકે છે.

અર્થો અંક.

૧x૦૧=૦૧	૧૧x૦૧ ૫૧	૨૧x૦૧=૧૦૧	૩૧x૦૧=૧૫૧
૨ ૦૧ ૧	૧૨ ૦૧ ૬	૨૨ ૦૧ ૧૧	૩૨ ૦૧ ૧૬
૩ ૦૧ ૧૧	૧૩ ૦૧ ૬૧	૨૩ ૦૧ ૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૧૬૧
૪ ૦૧ ૨	૧૪ ૦૧ ૭	૨૪ ૦૧ ૧૨	૩૪ ૦૧ ૧૭
૫ ૦૧ ૨૧	૧૫ ૦૧ ૭૧	૨૫ ૦૧ ૧૨૧	૩૫ ૦૧ ૧૭૧
૬ ૦૧ ૩	૧૬ ૦૧ ૮	૨૬ ૦૧ ૧૩	૩૬ ૦૧ ૧૮
૭ ૦૧ ૩૧	૧૭ ૦૧ ૮૧	૨૭ ૦૧ ૧૩૧	૩૭ ૦૧ ૧૮૧
૮ ૦૧ ૪	૧૮ ૦૧ ૯	૨૮ ૦૧ ૧૪	૩૮ ૦૧ ૧૯
૯ ૦૧ ૪૧	૧૯ ૦૧ ૯૧	૨૯ ૦૧ ૧૪૧	૩૯ ૦૧ ૧૯૧
૧૦ ૦૧ ૫	૨૦ ૦૧ ૧૦	૩૦ ૦૧ ૧૫	૪૦ ૦૧ ૨૦

૪૧x૦૧=૨૦૧	૫૧x૦૧ ૨૫૧	૬૧x૦૧=૩૦૧	૭૧x૦૧ ૩૫૧
૪૨ ૦૧ ૨૨	૫૨ ૦૧ ૨૬	૬૨ ૦૧ ૩૧	૭૨ ૦૧ ૩૬
૪૩ ૦૧ ૨૧૧	૫૩ ૦૧ ૨૬૧	૬૩ ૦૧ ૩૧૧	૭૩ ૦૧ ૩૬૧
૪૪ ૦૧ ૨૨	૫૪ ૦૧ ૨૭	૬૪ ૦૧ ૩૨	૭૪ ૦૧ ૩૭
૪૫ ૦૧ ૨૨૧	૫૫ ૦૧ ૨૭૧	૬૫ ૦૧ ૩૨૧	૭૫ ૦૧ ૩૭૧
૪૬ ૦૧ ૨૩	૫૬ ૦૧ ૨૮	૬૬ ૦૧ ૩૩	૭૬ ૦૧ ૩૮
૪૭ ૦૧ ૨૩૧	૫૭ ૦૧ ૨૮૧	૬૭ ૦૧ ૩૩૧	૭૭ ૦૧ ૩૮૧
૪૮ ૦૧ ૨૪	૫૮ ૦૧ ૨૯	૬૮ ૦૧ ૩૪	૭૮ ૦૧ ૩૯
૪૯ ૦૧ ૨૪૧	૫૯ ૦૧ ૨૯૧	૬૯ ૦૧ ૩૪૧	૭૯ ૦૧ ૩૯૧
૫૦ ૦૧ ૨૫	૬૦ ૦૧ ૩૦	૭૦ ૦૧ ૩૫	૮૦ ૦૧ ૪૦

૮૧x૦૧=૪૦૧	૯૧x૦૧=૪૫૧	૧૦૦x૦૧ =૫૦
૮૨ ૦૧ ૪૧	૯૨ ૦૧ ૪૬	૨૦૦ ૦૧ ૧૦૦
૮૩ ૦૧ ૪૧૧	૯૩ ૦૧ ૪૬૧	૩૦૦ ૦૧ ૧૫૦
૮૪ ૦૧ ૪૨	૯૪ ૦૧ ૪૭	૪૦૦ ૦૧ ૨૦૦
૮૫ ૦૧ ૪૨૧	૯૫ ૦૧ ૪૭૧	૫૦૦ ૦૧ ૨૫૦
૮૬ ૦૧ ૪૩	૯૬ ૦૧ ૪૮	૬૦૦ ૦૧ ૩૦૦
૮૭ ૦૧ ૪૩૧	૯૭ ૦૧ ૪૮૧	૭૦૦ ૦૧ ૩૫૦
૮૮ ૦૧ ૪૪	૯૮ ૦૧ ૪૯	૮૦૦ ૦૧ ૪૦૦
૮૯ ૦૧ ૪૪૧	૯૯ ૦૧ ૪૯૧	૯૦૦ ૦૧ ૪૫૦
૯૦ ૦૧ ૪૫	૧૦૦ ૦૧ ૫૦	૧૦૦૦ ૦૧ ૫૦૦

એક પા પા.

૧x૦૧=૦૧	૧૧x૦૧=૨૧૧૧	૨૧x૦૧=૫૧	૩૧x૦૧=૯૧૧૧
૨ ૦૧ ૦૧	૧૨ ૦૧ ૩	૨૨ ૦૧ ૫૧૧	૩૨ ૦૧ ૮
૩ ૦૧ ૦૧૧	૧૩ ૦૧ ૩૧	૨૩ ૦૧ ૫૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૮૧
૪ ૦૧ ૧	૧૪ ૦૧ ૩૧૧	૨૪ ૦૧ ૬	૩૪ ૦૧ ૮૧૧
૫ ૦૧ ૧૧	૧૫ ૦૧ ૩૧૧૧	૨૫ ૦૧ ૬૧	૩૫ ૦૧ ૮૧૧૧
૬ ૦૧ ૧૧૧	૧૬ ૦૧ ૪	૨૬ ૦૧ ૬૧૧	૩૬ ૦૧ ૯
૭ ૦૧ ૧૧૧૧	૧૭ ૦૧ ૪૧	૨૭ ૦૧ ૬૧૧૧	૩૭ ૦૧ ૯૧
૮ ૦૧ ૨	૧૮ ૦૧ ૪૧૧	૨૮ ૦૧ ૭	૩૮ ૦૧ ૯૧૧
૯ ૦૧ ૨૧	૧૯ ૦૧ ૪૧૧૧	૨૯ ૦૧ ૭૧	૩૯ ૦૧ ૯૧૧૧
૧૦ ૦૧ ૨૧૧	૨૦ ૦૧ ૫	૩૦ ૦૧ ૭૧૧	૪૦ ૦૧ ૧૦

૪૧x૦૧=૧૦૧	૫૧x૦૧=૧૨૧૧૧	૬૧x૦૧=૧૫૧	૭૧x૦૧=૧૭૧૧૧
૪૨ ૦૧ ૧૦૧૧	૫૨ ૦૧ ૧૩	૬૨ ૦૧ ૧૫૧૧	૭૨ ૦૧ ૧૮
૪૩ ૦૧ ૧૦૧૧૧	૫૩ ૦૧ ૧૩૧	૬૩ ૦૧ ૧૫૧૧૧	૭૩ ૦૧ ૧૮૧
૪૪ ૦૧ ૧૧	૫૪ ૦૧ ૧૩૧૧	૬૪ ૦૧ ૧૬	૭૪ ૦૧ ૧૮૧૧
૪૫ ૦૧ ૧૧૧	૫૫ ૦૧ ૧૩૧૧૧	૬૫ ૦૧ ૧૬૧	૭૫ ૦૧ ૧૮૧૧૧
૪૬ ૦૧ ૧૧૧૧	૫૬ ૦૧ ૧૪	૬૬ ૦૧ ૧૬૧૧	૭૬ ૦૧ ૧૯
૪૭ ૦૧ ૧૧૧૧૧	૫૭ ૦૧ ૧૪૧	૬૭ ૦૧ ૧૬૧૧૧	૭૭ ૦૧ ૧૯૧
૪૮ ૦૧ ૧૨	૫૮ ૦૧ ૧૪૧૧	૬૮ ૦૧ ૧૭	૭૮ ૦૧ ૧૯૧૧
૪૯ ૦૧ ૧૨૧	૫૯ ૦૧ ૧૪૧૧૧	૬૯ ૦૧ ૧૭૧	૭૯ ૦૧ ૧૯૧૧૧
૫૦ ૦૧ ૧૨૧૧	૬૦ ૦૧ ૧૫	૭૦ ૦૧ ૧૭૧૧	૮૦ ૦૧ ૨૦

૮૧x૦૧=૨૦૧	૯૧x૦૧=૨૨૧૧૧	૧૦૦x૦૧= ૨૫
૮૨ ૦૧ ૨૦૧૧	૯૨ ૦૧ ૨૩	૨૦૦ ૦૧ ૫૦
૮૩ ૦૧ ૨૦૧૧૧	૯૩ ૦૧ ૨૩૧	૩૦૦ ૦૧ ૭૫
૮૪ ૦૧ ૨૧	૯૪ ૦૧ ૨૩૧૧	૪૦૦ ૦૧ ૧૦૦
૮૫ ૦૧ ૨૧૧	૯૫ ૦૧ ૨૩૧૧૧	૫૦૦ ૦૧ ૧૨૫
૮૬ ૦૧ ૨૧૧૧	૯૬ ૦૧ ૨૪	૬૦૦ ૦૧ ૧૫૦
૮૭ ૦૧ ૨૧૧૧૧	૯૭ ૦૧ ૨૪૧	૭૦૦ ૦૧ ૧૭૫
૮૮ ૦૧ ૨૨	૯૮ ૦૧ ૨૪૧૧	૮૦૦ ૦૧ ૨૦૦
૮૯ ૦૧ ૨૨૧	૯૯ ૦૧ ૨૪૧૧૧	૯૦૦ ૦૧ ૨૨૫
૯૦ ૦૧ ૨૨૧૧	૧૦૦ ૦૧ ૨૫	૧૦૦૦ ૦૧ ૨૫૦

ଦାକ୍ଷି.

୧×୧୧=୧୧	୧୧×୧୧=୧୧	୧୧×୧୧=୩୧	୩୧×୧୧=୪୧
୨ ୧୧ ୩	୧୨ ୧୧ ୧୮	୨୨ ୧୧ ୩୩	୩୨ ୧୧ ୪୮
୩ ୧୧ ୪୧	୧୩ ୧୧ ୧୯	୨୩ ୧୧ ୩୪	୩୩ ୧୧ ୪୯
୪ ୧୧ ୫	୧୪ ୧୧ ୨୧	୨୪ ୧୧ ୩୫	୩୪ ୧୧ ୫୧
୫ ୧୧ ୬	୧୫ ୧୧ ୨୪	୨୫ ୧୧ ୩୬	୩୫ ୧୧ ୫୪
୬ ୧୧ ୧୦	୧୬ ୧୧ ୨୫	୨୬ ୧୧ ୪୦	୩୬ ୧୧ ୫୫
୪ ୧୧ ୧୨	୧୮ ୧୧ ୨୭	୨୮ ୧୧ ୪୨	୩୮ ୧୧ ୫୭
୯ ୧୧ ୧୩	୧୯ ୧୧ ୨୮	୨୯ ୧୧ ୪୩	୩୯ ୧୧ ୫୮
୧୦ ୧୧ ୧୪	୨୦ ୧୧ ୩୦	୩୦ ୧୧ ୪୪	୪୦ ୧୧ ୬୦

୪୧×୧୧=୫୧	୫୧×୧୧=୭୧	୫୧×୧୧=୯୧	୭୧×୧୧=୧୦୫
୪୨ ୧୧ ୫୩	୫୨ ୧୧ ୮୮	୫୨ ୧୧ ୯୩	୭୨ ୧୧ ୧୦୮
୪୩ ୧୧ ୫୪	୫୩ ୧୧ ୯୧	୫୩ ୧୧ ୯୪	୭୩ ୧୧ ୧୦୯
୪୪ ୧୧ ୫୫	୫୪ ୧୧ ୯୨	୫୪ ୧୧ ୯୫	୭୪ ୧୧ ୧୧୧
୪୫ ୧୧ ୫୬	୫୫ ୧୧ ୯୪	୫୫ ୧୧ ୯୬	୭୫ ୧୧ ୧୧୪
୪୬ ୧୧ ୫୭	୫୬ ୧୧ ୯୫	୫୬ ୧୧ ୯୭	୭୬ ୧୧ ୧୧୫
୪୭ ୧୧ ୫୮	୫୭ ୧୧ ୯୬	୫୭ ୧୧ ୯୮	୭୭ ୧୧ ୧୧୬
୪୮ ୧୧ ୫୯	୫୮ ୧୧ ୯୭	୫୮ ୧୧ ୯୯	୭୮ ୧୧ ୧୧୭
୪୯ ୧୧ ୬୦	୫୯ ୧୧ ୯୮	୫୯ ୧୧ ୧୦୦	୭୯ ୧୧ ୧୧୮
୫୦ ୧୧ ୬୧	୬୦ ୧୧ ୧୦୦	୬୦ ୧୧ ୧୦୨	୮୦ ୧୧ ୧୨୦

୮୧×୧୧=୧୨୧	୯୧×୧୧=୧୩୧	୧୦୦×୧୧=୧୪୦
୮୨ ୧୧ ୧୨୩	୯୨ ୧୧ ୧୩୮	୧୦୦ ୧୧ ୩୦୦
୮୩ ୧୧ ୧୨୪	୯୩ ୧୧ ୧୩୯	୩୦୦ ୧୧ ୪୪୦
୮୪ ୧୧ ୧୨୫	୯୪ ୧୧ ୧୪୧	୪୦୦ ୧୧ ୫୦୦
୮୫ ୧୧ ୧୨୬	୯୫ ୧୧ ୧୪୨	୫୦୦ ୧୧ ୬୪୦
୮୬ ୧୧ ୧୨୭	୯୬ ୧୧ ୧୪୪	୬୦୦ ୧୧ ୮୦୦
୮୭ ୧୧ ୧୨୮	୯୭ ୧୧ ୧୪୫	୭୦୦ ୧୧ ୯୦୪
୮୮ ୧୧ ୧୨୯	୯୮ ୧୧ ୧୪୬	୮୦୦ ୧୧ ୧୦୦୦
୮୯ ୧୧ ୧୩୦	୯୯ ୧୧ ୧୪୮	୯୦୦ ୧୧ ୧୩୪୦
୯୦ ୧୧ ୧୩୧	୧୦୦ ୧୧ ୧୫୦	୧୦୦୦ ୧୧ ୧୪୦୦

અઢીઆં.

૧ રા ૨ા	૧૧×૨ા=૨૭ા	૨૧×૨ા=૫૨ા	૩૧×૨ા=૭૭ા
૨ રા ૫	૧૨ રા ૩૦	૨૨ રા ૫૫	૩૨ રા ૮૦
૩ રા ૭ા	૧૩ રા ૩૨ા	૨૩ રા ૫૭ા	૩૩ રા ૮૨ા
૪ રા ૧૦	૧૪ રા ૩૫	૨૪ રા ૬૦	૩૪ રા ૮૫
૫ રા ૧૨ા	૧૫ રા ૩૭ા	૨૫ રા ૬૨ા	૩૫ રા ૮૭ા
૬ રા ૧૫	૧૬ રા ૪૦	૨૬ રા ૬૫	૩૬ રા ૯૦
૭ રા ૧૭ા	૧૭ રા ૪૨ા	૨૭ રા ૬૭ા	૩૭ રા ૯૨ા
૮ રા ૨૦	૧૮ રા ૪૫	૨૮ રા ૭૦	૩૮ રા ૯૫
૯ રા ૨૨ા	૧૯ રા ૪૭ા	૨૯ રા ૭૨ા	૩૯ રા ૯૭ા
૧૦ રા ૨૫	૨૦ રા ૫૦	૩૦ રા ૭૫	૪૦ રા ૧૦૦

૪૧ રા ૧૦૨ા	૫૧ રા ૧૨૭ા	૬૧ રા ૧૫૨ા	૭૧ રા ૧૭૭ા
૪૨ રા ૧૦૫	૫૨ રા ૧૩૦	૬૨ રા ૧૫૫	૭૨ રા ૧૮૦
૪૩ રા ૧૦૭ા	૫૩ રા ૧૩૨ા	૬૩ રા ૧૫૭ા	૭૩ રા ૧૮૨ા
૪૪ રા ૧૧૦	૫૪ રા ૧૩૫	૬૪ રા ૧૬૦	૭૪ રા ૧૮૫
૪૫ રા ૧૧૨ા	૫૫ રા ૧૩૭ા	૬૫ રા ૧૬૨ા	૭૫ રા ૧૮૭ા
૪૬ રા ૧૧૫	૫૬ રા ૧૪૦	૬૬ રા ૧૬૫	૭૬ રા ૧૯૦
૪૭ રા ૧૧૭ા	૫૭ રા ૧૪૨ા	૬૭ રા ૧૬૭ા	૭૭ રા ૧૯૨ા
૪૮ રા ૧૨૦	૫૮ રા ૧૪૫	૬૮ રા ૧૭૦	૭૮ રા ૧૯૫
૪૯ રા ૧૨૨ા	૫૯ રા ૧૪૭ા	૬૯ રા ૧૭૨ા	૭૯ રા ૧૯૭ા
૫૦ રા ૧૨૫	૬૦ રા ૧૫૦	૭૦ રા ૧૭૫	૮૦ રા ૨૦૦

૮૧ રા=૨૦૨ા	૯૧ રા ૨૨૭ા	૧૦૦ રા ૨૫૦
૮૨ રા ૨૦૫	૯૨ રા ૨૩૦	૨૦૦ રા ૫૦૦
૮૩ રા ૨૦૭ા	૯૩ રા ૨૩૨ા	૩૦૦ રા ૭૫૦
૮૪ રા ૨૧૦	૯૪ રા ૨૩૫	૪૦૦ રા ૧૦૦૦
૮૫ રા ૨૧૨ા	૯૫ રા ૨૩૭ા	૫૦૦ રા ૧૨૫૦
૮૬ રા ૨૧૫	૯૬ રા ૨૪૦	૬૦૦ રા ૧૫૦૦
૮૭ રા ૨૧૭ા	૯૭ રા ૨૪૨ા	૭૦૦ રા ૧૭૫૦
૮૮ રા ૨૨૦	૯૮ રા ૨૪૫	૮૦૦ રા ૨૦૦૦
૮૯ રા ૨૨૨ા	૯૯ રા ૨૪૭ા	૯૦૦ રા ૨૨૫૦
૯૦ રા ૨૨૫	૧૦૦ રા ૨૫૦	૧૦૦૦ રા ૨૫૦૦

ચલણી નાણાની ધાત.

- ૧૧૧ પાંચનો અઘેલો
 ૩ પાંચનો પૈસો
 ૨ પૈસાનો ઢ્યુ
 ૪ પૈસાનો આનો
 ૨ આનાની બેઆની
 ૪ આનાની પાવલી
 ૮ આનાનો અડધો
 ૧૬ આનાનો રૂપિયો
 ૨ અડધાનો રૂપિયો
 ૪ પાવલીનો રૂપિયો
 ૮ બેઆનીનો રૂપિયો
 ૧૬ આનીનો રૂપિયો
 ૩૨ ઢ્યુનો રૂપિયો
 ૬૪ પૈસાનો રૂપિયો
 ૧૨૮ અઘેલાનો રૂપિયો
 ૧૯૨ પાંચનો રૂપિયો
 ૧૬ વીશવાશી ૧ બદામ
 ૧૬ બદામનો ૧ દોઢડો
 ૬૧ દોઢડે ૧ આનો
 ૧૦૦ દોઢડે ૧ રૂપિયો
 ૧૧૧ પાંચનો અડધો પૈસો
 ૩ પાંચનો ૦૧ આનો અથવા
 ૧ પૈસો
 ૬ પાંચનો ૦૧ આનો અથવા
 ૨ પૈસા અથવા ૧ ઢ્યુ
 ૯ પાંચનો ૦૧૧ આનો અ-
 થવા ૩ પૈસા
 ૧૨ પાંચનો એક આનો અથવા
 ૪ પૈસા અથવા બે ઢ્યુ
 ૧૬ આનાનો ૧ રૂપિયો

- ૧૫ રૂપીઆની મોહોર
 એક અડધાનાં પાવલી ૨
 એક અડધાની બેઆની ૪
 એક અડધાની આની ૮
 એક અડધાના ઢ્યુ ૧૬
 એક અડધાના પૈસા ૩૨
 એક અડધાના અઘેલા ૬૪
 એક અડધાની પાંચ ૯૬
 એક પાવલાની બેઆની ૨
 એક પાવલાની એકઆની ૪
 એક પાવલાના ઢ્યુ ૮
 એક પાવલાના પૈસા ૧૬
 એક પાવલાના અડધાજી ૩૨
 એક પાવલાની પાંચ ૪૮
 બેઆનીના આના ૨
 બેઆનીના ઢ્યુ ૪
 બેઆનીના પૈસા ૮
 બેઆનીના અડધાજી ૧૬
 બેઆનીની પાંચ ૨૪
 એકઆનીના ઢ્યુ ૨
 એકઆનીના પૈસા ૪
 એકઆનીના અડધાજી ૮
 એકઆનીની પાંચ ૧૨

ટીપ:-મોહોર સોનાનું નાણું

છે. રૂપીઆ, અડધા, પાવલી, બેઆની એ રૂપાનાણું. ઢ્યુ, પૈસા, અડધાજી, પાંચજો તાંબાનાણુંછે. એકઆની, બેઆની ચાર આના, આડઆના હાલમાં સરકારે આ નાણું નીકલતું બનાવેલું છે.

- ૧ ધોરણ પહેલામાં મુખ્યગણિતમાં આંકનો ઉપયોગ સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર ને ભાગાકારની રીતથી કરવાનો છે. તે મુખ્ય ઉલટ પાલટથી શીખવવું.
- ૨ પાંચ પાંચની છ ઢગલી કરે તો કુલ કેટલા થયા. ત્રીસમાંથી પાંચ લઉં તો કેટલા રહે. પાંચ પાંચ રૂપિયા સાત છોકરાને આપશે તો કેટલા રૂપીયા થશે. મારી પાસે ૪૦ રૂપિયા છે દરેકને પાંચ રૂપિયા આપવાથી કેટલાને આપશે. (આ ક્રમ પ્રમાણે બીજા હિસાબો નવા ઉપજાવી શીખવવા ?)
- ૩ એક રૂપિયાની ૯ કેરી મળે તો સાત રૂપિયાની કેટલી.
- ૪ એક પૈસાની ૬ પેન મળે તો ૯ પૈસાની કેટલી.
- ૫ મારે ત્યાં રોજ ૩ શેર ચોખા જોઈએ છીએ તો ૮ દિવસના કેટલા જોઈએ.
- ૬ એક પૈસાની ૩ પાઈ મળે છે તો ૬ પૈસાની કેટલી પાઈ.
- ૭ એક ટોપીના ૪ રૂપિયા ખેસે તો ૨૪ રૂપિયામાં કેટલી ટોપીઓ આવે ?
- ૮ એક રૂપીઆની ૮ રહેટો મળે છે તો ૭૨ રહેટોના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૯ એક રૂપીઆની ૬ ચોપડીયો મળે છે. તેવી હું ૩૬ ચોપડી લાવ્યો તો કેટલા રૂપીઆ આપવા.
- ૧૦ ૫૪ માં નવ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૧ ૭૨ માં આઠ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૨ ૨૮ માં ચાર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૩ નેવુંમાં દશકનો આંકડો કયો ?
- ૧૪ મારી પાસે ૨૪ જમફળ હતા તેમાંથી ૬ ખાઈ ગયા ને ૧૦ વેરી નાંખ્યા તો બાકી કેટલા રહ્યા.

૧૫ મારી પાસે ૪૫ રૂપિયા હતા તેમાંથી ૧૦ નું ધી લીધું
ને ૧૫ રૂપિયાના ઘડે લીધા તો બાકી કેટલા રહ્યા.

૧૬ ગાંધીને ત્યાંથી ૩ રૂપિયે શેર લેખે ત્રણ શેર એલવી
લીધી ને એ રૂપિયે શેર લેખે ૪ શેર બદામ લીધી તો
બધા થઇને કેટલા રૂપિયા આપવા.

૧૭ એ પૈસાની શેર બાજી પ્રમાણે ૧૦ શેર બાજી લીધી ને
ચાર પૈસાના શેર બટાકા પ્રમાણે ત્રણ શેર બટાકા
લીધા તો બધા થઇને કેટલા પૈસા આપવા.

૧૮ મારી પાસે ૮૦ રૂપિયા હતા તે ૧૦ જાણીને સરખા
વહેંચી આપ્યા તો દરેકને કેટલા આપ્યા.

૧૯ ગાયને ચાર પગ હોય છે તેવી ૯ ગાયોના કેટલા
પગ થાય.

૨૦ સતાવનમાં એકમનો આંકડો કયો.

૨૧ ઈકોતરમાં દશકનો આંકડો કયો.

૨૨ કયા કયા અંકને એકમ કહે છે.

૨૩ કયા કયા અંકને દશક કહે છે.

૨૪ એકડે એકથી ક્યાં સુધી ગણીએ તો એકમ પૂરા થાય.

૨૫ કયા આંકડા સુધીમાં દશક પૂરા થાય.

મનોયત્ન ૧.

(ધાતના હિસાબ.)

પ્રથમ નાણું પ્રત્યક્ષ અતાવી ઝોળાખાવવું.

રૂપાનાણું કયું—રૂપિયો, અડધો, પાવલી, બેઆની.

નીકલનાણું કયું—આની, બેઆની, પાવલી, અડધો.

તાંબાનાણું કયું—ઢગુ, પૈસા પાછ.

૧ એક રૂપિયાના અડધા કેટલા, પાવલી કેટલી, બેઆની કેટલી.

એકઆની કેટલી, ઢગુ કેટલા, પૈસા કેટલા, પાછ કેટલી.

૨ ચાર રૂપિયાની પાવલી કેટલી.

૩ છ રૂપિયાની બેઆની કેટલી.

૪ પાંચ રૂપિયાની આની કેટલી.

૫ મારી પાસે ૮ બેઆની, ૮ પાવલી ને ૮ અડધા છે
તો તે કેટલા થયા.૬ મારી પાસે ૩૨ આની છે ને ૬ અડધા છે તો કેટલા
રૂપિયા કહેવાય.

૭ આઠ આનીઓના પૈસા કેટલા.

૮ ચાર બેઆનીઓના ઢગુ કેટલા.

૯ સાત પૈસાની પાછ કેટલી.

૧૦ પંદર ઢગુની પાછ કેટલી.

૧૧ ૯૬ પાછ છે તેના કેટલા પૈસા થાય, તેના કેટલા
આના થાય.

૧૨ ૭૨ બેઆની છે તેના કેટલા રૂપિયા થાય.

૧૩ ૨૪ પાછ છે તો કેટલા પૈસા કહેવાય તે કેટલા આના
કહેવાય.

૧૪ નવ આનાના ઢગુ કેટલા, નવ ઢગુની પાછ કેટલી.

૧૫ ૩૬ પૈસા છે તે કેટલા આના કહેવાય.

મનોચત્ન ૨.

- ૧ એક ઢગુનું એક કેળું મળે છે તો પાવલીના કેટલાં કેળાં મળે.
- ૨ એક સ્લેટની બેઆની લે છે તેવી મેં સાત સ્લેટ લીધી તો મારે કેટલા આના આપવાના.
- ૩ ૩ પૈસાની શેર ભાજી મળે છે તો ત્રણ આનાની કેટલી ભાજી મળશે.
- ૪ એક આનાના શેર બેાર મળે છે તો ૧૬ ઢગુના કેટલા બેાર આવશે.
- ૫ ઢગુની ત્રણ શેર ભાજી મળે છે તો એક બેઆનીની કેટલી આવે.
- ૬ ચાર ટોપીની કીંમત ૨૦ રૂપિયા પડે છે તો પાંત્રીશ રૂપિયામાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે.
- ૭ ત્રણ રૂપિયાની બાર સ્લેટ મળે છે તો એવી ૩૨ સ્લેટના કેટલા રૂપિયા આપવા પડશે.
- ૮ પાંચ રૂપિયાની બેઆનીઓ લઘ દરેક માણસને બળે આપો તો કેટલાને અપાશે.
- ૯ ૮ માણસો અડતાલીસ રૂપિયા કમાય તો ૬૦ રૂપિયા કમાવાને કેટલા માણસો જોઈએ.
- ૧૦ ૮ માણસો ચાલીશ રૂપિયા કમાય તો ૯ માણસો કેટલા રૂપિયા કમાય.

ધોરણ ૨ જી.

આ ધોરણમાં પોણા સવાયા અને સાધારણ તોલના કોષ્ટકને લગતું મુખ્યગણિત શીખવવાનું છે.

१×०॥॥=०॥॥	११×०॥॥=८॥	२१ ०॥॥=१५॥॥	३१×०॥॥ २३॥
२ ०॥॥ १॥॥	१२ ०॥॥ ९	२२ ०॥॥ १६॥	३२ ०॥॥ २४
३ ०॥॥ २॥॥	१३ ०॥॥ १०॥॥	२३ ०॥॥ १७॥	३३ ०॥॥ २४॥॥
४ ०॥॥ ३॥॥	१४ ०॥॥ १०॥॥	२४ ०॥॥ १८	३४ ०॥॥ २५॥॥
५ ०॥॥ ३॥॥	१५ ०॥॥ ११॥	२५ ०॥॥ १८॥॥	३५ ०॥॥ २६॥
६ ०॥॥ ४॥॥	१६ ०॥॥ १२	२६ ०॥॥ १९॥	३६ ०॥॥ २७
७ ०॥॥ ५॥॥	१७ ०॥॥ १२॥॥	२७ ०॥॥ २०॥	३७ ०॥॥ २७॥॥
८ ०॥॥ ६॥॥	१८ ०॥॥ १३॥॥	२८ ०॥॥ २१	३८ ०॥॥ २८॥॥
९ ०॥॥ ६॥॥	१९ ०॥॥ १४॥	२९ ०॥॥ २१॥॥	३९ ०॥॥ २९॥
१० ०॥॥ ७॥॥	२० ०॥॥ १५	३० ०॥॥ २२॥	४० ०॥॥ ३०

४१×०॥॥=३०॥॥	५१×०॥॥=३८॥	६१ ०॥॥४५॥॥	७१ ०॥॥ ५३॥
४२ ०॥॥ ३१॥॥	५२ ०॥॥ ३९	६२ ०॥॥४६॥॥	७२ ०॥॥ ५४
४३ ०॥॥ ३२॥	५३ ०॥॥ ३९॥॥	६३ ०॥॥४७॥	७३ ०॥॥ ५४॥॥
४४ ०॥॥ ३३	५४ ०॥॥ ४०॥॥	६४ ०॥॥४८	७४ ०॥॥ ५५॥॥
४५ ०॥॥ ३३॥॥	५५ ०॥॥ ४१॥	६५ ०॥॥४८॥॥	७५ ०॥॥ ५६॥
४६ ०॥॥ ३४॥॥	५६ ०॥॥ ४२	६६ ०॥॥४९॥॥	७६ ०॥॥ ५७
४७ ०॥॥ ३५॥	५७ ०॥॥ ४२॥॥	६७ ०॥॥ ५०॥	७७ ०॥॥ ५७॥॥
४८ ०॥॥ ३६	५८ ०॥॥ ४३॥॥	६८ ०॥॥ ५१	७८ ०॥॥ ५८॥॥
४९ ०॥॥ ३६॥॥	५९ ०॥॥ ४४॥	६९ ०॥॥ ५१॥॥	७९ ०॥॥ ५९॥
५० ०॥॥ ३७॥॥	६० ०॥॥ ४५	७० ०॥॥ ५२॥॥	८० ०॥॥ ६०

८१×०॥॥=६०॥॥	९१×०॥॥=६८॥	१००×०॥॥=७५
८२ ०॥॥ ६१॥॥	९२ ०॥॥ ६९	२०० ०॥॥ १५०
८३ ०॥॥ ६२॥	९३ ०॥॥ ६९॥॥	३०० ०॥॥ २२५
८४ ०॥॥ ६३	९४ ०॥॥ ७०॥॥	४०० ०॥॥ ३००
८५ ०॥॥ ६३॥॥	९५ ०॥॥ ७१॥	५०० ०॥॥ ३७५
८६ ०॥॥ ६४॥॥	९६ ०॥॥ ७२	६०० ०॥॥ ४५०
८७ ०॥॥ ६५॥	९७ ०॥॥ ७२॥॥	७०० ०॥॥ ५२५
८८ ०॥॥ ६६	९८ ०॥॥ ७३॥॥	८०० ०॥॥ ६००
८९ ०॥॥ ६६॥॥	९९ ०॥॥ ७४॥	९०० ०॥॥ ६७५
९० ०॥॥ ६७॥॥	१०० ०॥॥ ७५	१००० ०॥॥ ७५०

સવાયા.

૧×૧=૧	૧૧×૧=૧૩૧૧	૨૧×૧=૨૬૧	૩૧×૧=૩૮૧૧
૨ ૧ ૨૧	૧૨ ૧ ૧૫	૨૨ ૧ ૨૭૧	૩૨ ૧ ૪૦
૩ ૧ ૩૧૧	૧૩ ૧ ૧૬૧	૨૩ ૧ ૨૮૧૧	૩૩ ૧ ૪૧૧
૪ ૧ ૫	૧૪ ૧ ૧૭૧	૨૪ ૧ ૩૦	૩૪ ૧ ૪૨૧
૫ ૧ ૬૧	૧૫ ૧ ૧૮૧૧	૨૫ ૧ ૩૧૧	૩૫ ૧ ૪૩૧૧
૬ ૧ ૭૧	૧૬ ૧ ૨૦	૨૬ ૧ ૩૨૧	૩૬ ૧ ૪૪
૭ ૧ ૮૧૧	૧૭ ૧ ૨૧૧	૨૭ ૧ ૩૩૧૧	૩૭ ૧ ૪૬૧
૮ ૧ ૧૦	૧૮ ૧ ૨૨૧	૨૮ ૧ ૩૫	૩૮ ૧ ૪૭૧
૯ ૧ ૧૧૧	૧૯ ૧ ૨૩૧૧	૨૯ ૧ ૩૬૧	૩૯ ૧ ૪૮૧૧
૧૦ ૧ ૧૨૧	૨૦ ૧ ૨૫	૩૦ ૧ ૩૭૧	૪૦ ૧ ૫૦

૪૧×૧=૫૧૧	૫૧×૧=૬૩૧૧	૬૧×૧=૭૬૧	૭૧×૧=૮૮૧૧
૪૨ ૧ ૫૨૧	૫૨ ૧ ૬૫	૬૨ ૧ ૭૭૧	૭૨ ૧ ૯૦
૪૩ ૧ ૫૩૧૧	૫૩ ૧ ૬૬૧	૬૩ ૧ ૭૮૧૧	૭૩ ૧ ૯૧૧
૪૪ ૧ ૫૫	૫૪ ૧ ૬૭૧	૬૪ ૧ ૮૦	૭૪ ૧ ૯૨૧
૪૫ ૧ ૫૬૧	૫૫ ૧ ૬૮૧૧	૬૫ ૧ ૮૧	૭૫ ૧ ૯૩૧૧
૪૬ ૧ ૫૭૧	૫૬ ૧ ૭૦	૬૬ ૧ ૮૨૧	૭૬ ૧ ૯૫
૪૭ ૧ ૫૮૧૧	૫૭ ૧ ૭૧૧	૬૭ ૧ ૮૩૧૧	૭૭ ૧ ૯૬૧
૪૮ ૧ ૬૦	૫૮ ૧ ૭૨૧	૬૮ ૧ ૮૫	૭૮ ૧ ૯૭૧
૪૯ ૧ ૬૧૧	૫૯ ૧ ૭૩૧૧	૬૯ ૧ ૮૬૧	૭૯ ૧ ૯૮૧૧
૫૦ ૧ ૬૨૧	૬૦ ૧ ૭૫	૭૦ ૧ ૮૭૧	૮૦ ૧ ૧૦૦

૮૧×૧=૧૦૧૧	૯૧×૧=૧૧૩૧૧	૧૦૦×૧= ૧૨૫
૮૨ ૧ ૧૦૨૧	૯૨ ૧ ૧૧૫	૨૦૦ ૧ ૨૫૦
૮૩ ૧ ૧૦૩૧૧	૯૩ ૧ ૧૧૬૧	૩૦૦ ૧ ૩૭૫
૮૪ ૧ ૧૦૫	૯૪ ૧ ૧૧૭૧	૪૦૦ ૧ ૫૦૦
૮૫ ૧ ૧૦૬૧	૯૫ ૧ ૧૧૮૧૧	૫૦૦ ૧ ૬૨૫
૮૬ ૧ ૧૦૭૧	૯૬ ૧ ૧૨૦	૬૦૦ ૧ ૭૫૦
૮૭ ૧ ૧૦૮૧૧	૯૭ ૧ ૧૨૧૧	૭૦૦ ૧ ૮૭૫
૮૮ ૧ ૧૧૦	૯૮ ૧ ૧૨૨૧	૮૦૦ ૧ ૧૦૦૦
૮૯ ૧ ૧૧૧૧	૯૯ ૧ ૧૨૩૧૧	૯૦૦ ૧ ૧૧૨૫
૯૦ ૧ ૧૧૨૧	૧૦૦ ૧ ૧૨૫	૧૦૦૦ ૧ ૧૨૫૦

સાધારણ તોલનું કોષ્ટક ને ધાતો.

૪૧૧ ટાંક અથવા		નવટાંકના રૂપિયાભાર	૫
કંપની પૈસાભાર	૧ અધોળ	અધોળના	૨૧૧
૨૧૧ રૂપિયાભાર	૧ અધોળ	૨૧૧ રૂપિયાભાર	૧ અધોળ
૨ અધોળ	૧ નવટાંક	૫	૧ નવટાંક
૨ નવટાંક	૧ પાશેર	૧૦	૧ પાશેર
૪ પાશેર	૧ શેર	૨૦	૧ અચ્છેર
૨ અચ્છેર	૧ શેર	૩૦	૦૧૧ પોળોશેર
૮ નવટાંક	૧ શેર	૪૦	૧ શેર
૧૬ અધોળ	૧ શેર	૫૦	૧૧ શેર
૪૦ રૂપિયાભાર	૧ શેર	૬૦	૧૧૧ શેર
૧૦ શેરનું	૧ તોલું	૭૦	૧૧૧૧ શેર
૪૦ શેરના	૧ મણ	૮૦	૨ શેર
૫ મણના	કોથળો	૯૦	૨૧ શેર
૬૧૧ મણના	પદ્મો	૧૦૦	૨૧૧ શેર
૭ મણના	નાનો હારો	૨૦૦	૫ શેર
૧૨ મણની	માણી	૩૦૦	૭૧૧ શેર
૧૬ મણની	કળશી	૪૦૦	૧૦ શેર
૨૦ મણની	ખાંડી	૫૦૦	૧૨૧૧ શેર
૨૪ મણના	ભાર	૬૦૦	૧૫ શેર
૩૦ મણની	ગાંધી	૭૦૦	૧૭૧૧ શેર
૩૨ મણનું	મેડીક	૮૦૦	૨૦ શેર
૫૦ મણના	મુઠો	૯૦૦	૨૨૧૧ શેર
		૧૦૦૦	૨૫ શેર

શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨
શેરના પાશેરા	૪
શેરના નવટાંક	૮
શેરના અધોળ	૧૬
શેરના રૂપિયાભાર	૪૦
અચ્છેરના	૨૦
પાશેરના	૨૦

મણની ધાત.

મણના અધમાણીયા	૨
મણના દશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઠીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

મનોરથ ૧.

- ૧ એક પૈસાની ૧૦ પેન મળે તો ૧૦ પૈસાની કેટલી. સો.
- ૨ સો કેમ લખાય એમાં એકમનો આંકડો કયો, દશકનો આંકડો કયો ને સોનો આંકડો કયો.
- ૩ સીતેરમાં ૩૦ ઉમેરો કેટલા થાય એ ઉમેરવાની સહેલી રીત એ છે કે દશકના આંકડામાં દશકનો આંકડો ને એકમમાં એકમનો આંકડો ઉમેરવો જેમકે ૪૦ માં ૨૦ ઉમેરો તો ૪ દશકમાં ૨ ઉમેરો તો ૬ દશક થયા ને સુનમાં સુન ઉમેરી તો સુન આવી એટલે ૬ દશક થયા તે સાઠ કહેવાય.
- ૪ નેવુમાં ૩૦ ઉમેરો. સામાંથી ૪૦ બાદ કરો.
- ૫ એક પૈસાના અગીયાર બેર મળે તો ૨ પૈસાના કેટલા.
- ૬ અગીયારમાં અગીયાર ઉમેરો કેટલા થાય. બાવીસમાંથી ૧૧ લઘુ લેતો કેટલા રહે.
- ૭ છાસડ રૂપિયા અગીયાર છોકરાને આપીયે તો દરેકને કેટલા આવે.
- ૮ એકસો આઠમાં બાર કેટલી વાર રહેલા છે.
- ૯ એક આનાની પાછ કેટલી. ૮૪ પાછ છે તેના કેટલા આના.
- ૧૦ ૪૮ પૈસાના બાર આના થાય છે તો ૩૬ પૈસાના કેટલા આના.
- ૧૧ એક રૂપિયાના ૧૩ શેર થઈ મળે તો ૯ રૂપિયાના કેટલા.
- ૧૨ એકસો સતર રૂપિયા છે. દરેક જણને નવ નવ આપો તો કેટલાને આપશો.
- ૧૩ છઠોતેરમાં તેર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૪ ચૌદ કેટલી વખત લઘુએ તો એકસો બાર થાય.

- ૧૫ અઠાવીશ જાંબુના ચૌદ પૈસા જેસે તો ૮ જાંબુના
કેટલા પૈસા.
- ૧૬ પંદર રૂપિયાની સાઠ પાવલી મળે તો સત્તર રૂપિયાની
કેટલી.
- ૧૭ મણુના શેર કેટલા, શેરના પાશેરા કેટલા, શેરના અઘોળા
કેટલા, શેરના રૂપિયાભાર કેટલા.
- ૧૮ મણુના તોલા કેટલા, મણુની દશશેરી કેટલી, પાંચશેરી
કેટલી, અઢીશેરી કેટલી, સવાશેરી કેટલી.
- ૧૯ છ શેરના અઘોળા કેટલા. ૧૪૪ અઘોળાના શેર કેટલા.
- ૨૦ પંદરશેરના પાશેરા કેટલા. ૪૮ પાશેરના શેર કેટલા.
- ૨૧ છ પાંચશેરીના કેટલા મણુ. આઠ પાંચશેરીના કેટલા મણુ.
- ૨૨ એક રૂપિયાની ૧૭ પેન્સીલ મળે તો ૯ રૂપિયાની કેટલી.
- ૨૩ ૧૩૬ માં સત્તર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૨૪ મારી પાસે એકસો જે રૂપિયા છે તેમાંથી મેં સત્તર
રૂપિયા ગરીબોને આપ્યા તો કેટલા રહ્યા.
- ૨૫ એકસો આઠમાં છ કેટલીવાર રહેલા છે એકસો આઠમાં
એકમનો આંકડો કયો દશકનો આંકડો કયો ને સોનો
આંકડો કયો.
- ૨૬ ઓગણીશ ઓગણીશની કેટલી ઢગલી કરીએ તો
૯૫ થાય.
- ૨૭ વીશ શેર ધીના સોળ રૂપિયા જેસે તો ૪૦ શેર ધીના
કેટલા રૂપિયા જેસે.
- ૨૮ ૮૦ પૈસાના વીસ પડીયા મળે છે તો ૧૪ પડીયાંતું શું.
- ૨૯ ચાર શેરના નવટાંકા કેટલાં ૯૬ નવટાંકના કેટલા શેર
૯૬ અઘોળાના કેટલા શેર.
- ૩૦ એકસો અઠાવીસ આનાના કેટલા રૂપિયા ૬૪ આનાના
પાવલા, કેટલા. ૫૬ આનાની બેઆની કેટલી.

મનોચત્ર ૨.

- ૧ એક પૈસાનાં એકવીશ ભોર મળે તો ૭ પૈસાના કેટલા.
- ૨ એક પૈસાના બાવીશ ભોર મળે તો ૯ પૈસાના કેટલા.
- ૩ એક રૂપિયાની ૨૪ શેર બાજરી મળે તો ૮ રૂપિયાની કેટલી.
- ૪ એક રૂપિયાની ૨૬ શેર બાજરી મળે તો ૯ રૂપિયાની કેટલી.
- ૫ એક રૂપિયાની ૨૯ શેર તુવેર મળે તો ૫ રૂપિયાની કેટલી.
- ૬ એક રૂપિયાના ૨૮ શેર લેખે ૧૪૦ શેર ઘઉં લીધા તો કેટલા રૂપિયાના થયા.
- ૭ એક રૂપિયાની ૨૫ શેર બાજરી મળે તો ૫ મણુ બાજરીના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૮ એક રૂપિયાની ૨૪ શેર તુવેર મળે તો ૩ મણુ તુવેરના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૯ એક રૂપિયાના ૩૦ શેર મગ મળે તો ૬ મણુ મગના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૧૦ અડાવીશની પાંચ ઢગલીઓ કરો તો કેટલા થયા.
- ૧૧ એકસો બત્રીસમાંથી ૨૨ બાદ કરો તો કેટલા રહે.
- ૧૨ કેટલી વખત ચોવીશ ચોવીશ લેવાથી ૧૪૪ થાય.
- ૧૩ ૮૪ પૈસાના કેટલા આના થાય. ૯૦ પાઇના કેટલા પૈસા થાય.
- ૧૪ ૨૮ રૂપિયાની ૧૪૦ શેર ખાંડ મળે છે તો ૧ મણુ ખાંડનું શું પડ્યું.
- ૧૫ ૧૨૦ શેર ઘઉંના ૫ રૂપિયા એસે તો ૧ રૂપિયાના કેટલા ઘઉં આવે.
- ૧૬ ૫ મણુ ઘઉંના ૮ રૂપિયા એસે તો ૧ રૂપિયાના કેટલા ઘઉં આવે.
- ૧૭ ઝોગશુત્રીશ શેરના પાશેરા કેટલા, નવટાંકા કેટલા.
- ૧૮ ૧૬૦ અધોળના શેર કેટલા. છવીશ પાંચશેરીના કેટલા શેર.
- ૧૯ ૩૦ રૂપિયામાં ૧૨૦ ટોપીઓ મળે તો ૨૪ રૂપિયાની કેટલી ટોપી આવે.

મનોયત્ન ૩.

- ૧ એક રૂપિયાના અરધા કેટલા. એક અડધાની પાવલી કેટલી.
એક પાવલીની એઆની કેટલી. એક ઢગુના પૈસા કેટલા.
- ૨ એ એઆની હોય તો કેટલા રૂપિયા કહેવાય. એ પાવલી
હોય તો કેટલા રૂપિયા કહેવાય. એ અડધા હોય તો
કેટલા રૂપિયા કહેવાય.
- ૩ ૨૪ અડધાના કેટલા રૂપિયા ૮૬ અડધાના કેટલા
રૂપિયા ૪૫ અડધાના કેટલા રૂપિયા.
- ૪ ૨૩ રૂપિયાના કેટલા અડધા ૨૯ રૂપિયાના કેટલા અડધા
બત્રીશ રૂપિયાના કેટલા અડધા.
- ૫ ૭ છોકરા છે દરેકને અડધો રૂપિયો આપો ૨૮ છોકરા
છે દરેકને અડધો રૂપિયો આપો.
- ૬ મળુરને રોજ રૂ. ૦૧ આપવો પડે છે તે પ્રમાણે ૧૫
દિવસ કામ કરાવું તો કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૭ ૦૧ મળુ બાજરીનો રૂ. ૧૧ એસ છે તો એક મળુના
કેટલા રૂપિયા.
- ૮ ૦૧ મળુ બદામના ૧૮ રૂપિયા એસ છે તો એક મળુ
બદામના કેટલા રૂપિયા.
- ૯ મારી પાસે ૩૫ રૂપિયા હતા દરેકને અડધો અડધો આપતાં
૧૫ રૂપિયા વધ્યા તો કેટલાને અડધા આપ્યા હશે.
- ૧૦ ૮૪ ઢગુ છે તે કેટલા આના કહેવાય.
- ૧૧ ૭૭ અડધા છે તે કેટલા રૂપિયા કહેવાય.
- ૧૨ એક નિશાળમાં ૪૯ છોકરા ભણે છે. દરેક છોકરા અડધો
અડધો આપે તો કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૩ મારી પાસે ૩૪ પૈસા હતા તેમાં બીજા છોકરાઓ પાસે
અડધો અડધો પૈસો ઉધરાવીને કુલ ૧૦ આના કર્યા
તો કેટલા છોકરા પાસેથી ઉધરાવેલા.
- ૧૪ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૨૧૧ થાય.
- ૧૫ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૩૨૧ થાય.

મનોચત્ર ૪.

- ૧ એક રૂપિયાની પાવલી કેટલી ! એક આનાના પૈસા કેટલા ? એઆનીના ઢગુ કેટલા.
- ૨ એક શેરના પાશેરા કેટલા ! એક મણુના દશશેરા કેટલા ! પા શેરના અઘોળા કેટલા.
- ૩ પંદર પાવલાના કેટલા રૂપિયા ૨૭ પાવલાના કેટલા રૂપિયા.
- ૪ ૪૫ પાશેરના શેર કેટલા ? ૬૪ પાશેરના શેર કેટલા.
- ૫ ૦૧૧ શેર એલચીના રૂ. ૩ એસે તો ૨૫ રૂપીયાની કેટલી એલચી આવે.
- ૬ તેર શેર તેલના રૂ. ૩૧ પડે તો રૂ. ૪નું કેટલું તેલ આવશે.
- ૭ ૧ પૈસાની એક પેન મળે તો ૮૪ પેનના કેટલા આના થાય.
- ૮ ૧૦ ચોપડીના રૂ. ૨૧૧ એસે તો ૩૯ ચોપડીનું શું.
- ૯ ૨૬ ચોપડીના રૂ. ૬૧૧ એસે તો ૪૭ ચોપડીનું શું.
- ૧૦ ૧૦ શેર તેલના રૂ. ૨૧૧ એસે તો ૧ મણુ તેલનું શું.
- ૧૧ ૬૦ શેર લીંચુના રૂ. ૨૧૧ એસે તો ૦૧૧ મણુ લીંચુનું શું.
- ૧૨ મારી પાસે ૧૨ રૂપિયા છે તેમાંથી ચાર ચાર આનાની એક પાછીટ એવી ૨૦ પાછીટો લઉં તો મારી પાસે શું રહે.
- ૧૩ મારી પાસે એક રૂપિયો છે તેમાંથી ૪ પૈસાનું શેર દૂધ એવું ૭ શેર દૂધ લીધું ને ૪ પૈસાના ૦૧ શેર ખાંડ એવી શેર ખાંડ લીધી તો પછી મારી પાસે શું બાકી રહ્યું.
- ૧૪ દશ શેરની એક ધારણુ થાય છે, એવી કેટલી ધારણુો જોખવાથી ૫ મણુ થાય.
- ૧૫ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૨૧૧ થાય, કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૧૪૧૧ થાય.

મનોયતન ૫.

- ૧ રૂપીઆના અડધા કેટલા, કેટલા અડધા લેવાથી દોઢ થાય. ($1+0.5=1.5$)
- ૨ એક માણસ રોજ ૧૧૧ શેર ખાય છે તો ૧૫ દિવસમાં કેટલું ખાશે.
- ૩ એક માણસ રોજ ૩. ૧૧૧ કમાય છે તો ૩૨ દિવસમાં કેટલું કમાશે.
- ૪ એક ગાય રોજ મળુ ૧૧૧ ઘાસ ખાય તો ૩૦ દિવસમાં કેટલું ખાય.
- ૫ એક ઘેડો રોજ ૧૧૧ મળુ ઘાસ ખાય તો ૪૭ દિવસમાં કેટલું ખાય.
- ૬ એક છોકરો રોજ ૧૧૧ શેર દૂધ પીએ છે તો ૨૫૧૧ શેર દૂધ કેટલા દિવસમાં પીશે.
- ૭ એક પૈસાના ૧૧૧ શેર ખોર મળે છે તો ૧૧૧ મળુ ખોર લેવાને કેટલા આના બોધશે.
- ૮ એક પૈસાની ૧૧૧ શેર બાઝ મળે છે તો ૧૧૧૧ મળુ બાઝના કેટલા પૈસા આપવા.
- ૯ એક રૂપિયાની ૧૧૧ શેર ચારોલી મળે તો ૨ મળુ ૪ શેર ચારોલીના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૧૦ આઠ આનાની ૧૨ શેર બાજરી મળે તો ૪૮ પૈસાની કેટલી બાજરી.
- ૧૧ બાર પાછની ૧૮ પેન મળે છે તો ૫૪ પેન લેવાને કેટલા પૈસા આપવા પડશે.
- ૧૨ કેટલા દોઢું ૯૯ ? કેટલા દોઢું એકસો ચૌદ ? કેટલા દોઢું ૧૩૫ ?
- ૧૩ નવાળુંમાંથી દોઢ જાય તો કેટલા રહે ? કેટલા દોઢું સાડી સતાઈ.

- ૧૪ મારી પાસે ૭૫ રૂપિયા હતા તેમાંથી દશ છોકરાને દોઢ દોઢ રૂપિયો આપ્યો તો મારી પાસે કેટલા રૂપિયા રહ્યા.
૧૫ સાત વખત દોઢ દોઢ ગણીએ તો કેટલા થાય.
૧૬ સાડા દશમાંથી ૧૧ બાદ કરીએ તો શું રહે.
૧૭ દોઢ રૂપિયાની એક એવી સોળ ટોપી લીધી ને દોઢ રૂપિયાની એક એવા ૨૦ પાકીટો લીધા તો બધા થઇને કેટલા રૂપિયા આપવા પડશે.

મનોચત્ન ૬.

- ૧ મણુની અઢીશેરી કેટલી. અઘોળના રૂપિયામાર કેટલા.
૨ અઢી કેમ લખાય ? બેમાં કેટલા હિમેરીએ તો અઢી થાય ? ત્રણમાંથી કેટલા લખએ તો ૨૧ રહે.
૩ એક રૂપિયાનું ૨૧ શેર મળે તો ૩૩ રૂપિયાનું કેટલું.
૪ એક રૂપિયાની ૨૧ શેર હજાર મળે તો ૪૫ રૂપિયાની કેટલી.
૫ એક રૂપિયાની ૨૧ શેર સાપારી મળે તો ૬૩ રૂપિયાની કેટલી.
૬ એક રૂપિયાનું ૨૧ શેર ધી મળે તો ૩૧ મણુ ધીનું શું બેસે.
૭ ૧૬૦ શેર પેંડા છે દરેકને ૨૧ શેર આપતાં કેટલાને અપાશે?
૮ ૫ મણુ પેંડા છે દરેકને ૨૧ શેર આપતાં કેટલાને અપાશે.
૯ ૧૧ મણુની અઢીશેરી કેટલી.
૧૦ કેટલી વખત ૨૧ લેવાથી ૧૦૦ થાય, કેટલી વખત ૨૧ લેવાથી ૧૨૫ થાય.
૧૧ સોમાંથી ૨૧ બચતો કેટલા રહે. કેટલા અઢીકે હજાર થાય.
૧૨ અગીઆર વખત ૨૧ અઢી ગણીએ તો કેટલા થાય.
૧૩ ૨૫ શેર બાજરી છે દરેકને ૨૧ શેર આપી તો કેટલાને અપાશે.

- ૧૪ અઢી રૂપીઆના આના કેટલા ? અઢી રૂપિયાની એ-
આની કેટલી.
૧૫ અઢી શેરના રૂપિયાભાર કેટલા ? ૮૦ શેરની અઢીશેરી કેટલી.
૧૬ ૧૨૦ રૂપિયાભારના કેટલા અધોળ.
૧૭ અઢી રૂપીયાની એક એવી પંદર ટોપી લીધી ને ૨૫
રૂપિયાની એક એવી ૫ ઘોતર લીધી. મારી પાસે સો
રૂપીઆ હતા તેમાંથી ઉપરના બધા રૂપિયા આપતા
કેટલા રૂપિયા બાકી રહે.

મનોચત્ર ૭.

- ૧ એકમનો મોટામાં મોટો અંક બોલો દશકનો મોટામાં
મોટો અંક બોલો.
૨	૪૦+૩૦	૬૦+૫૦	૮૦+૭૦	૧૪૦+૨૦
૩	૩૦+૨૫	૫૦+૩૫	૮૦+૪૫	૧૫૦+૨૫
૪	૧૦૦-૨૦	૮૦-૩૦	૮૦-૫૦	૬૦-૪૦
૫	૧૨૫-૪૦	૧૬૦-૨૫	૭૫-૩૦	૮૫-૨૫
- ૬ એક પૈસાના ૮ બોર મળે તો ૨૩ પૈસાના કેટલાં.
૭ એક પૈસાનું ૧૧ બમણ મળે છે તો ૫૬ પૈસાના
કેટલા આવે.
૮ એક પૈસાનું ૦૧ શેર ખજૂર મળે તો ૭૪ પૈસાનું કેટલું આવે.
૯ એક રૂપીઆની ૨૪ શેર બાબરી મળે છે તો ૯ રૂપી-
આની કેટલી.
૧૦ એક રૂપીઆનું ૨૫ શેર તેલ મળે છે તો ૪૧ રૂપીઆનું કેટલું.
૧૧ એક રૂપીઆનું ૧૫ શેર ધી મળે છે તો ૮૯ રૂપીઆનું કેટલું.
૧૨ એક પૈસાની ૫ પેનો મળે છે તેથી મેં ૧૩૫ પેન આણી
તો કેટલા પૈસા થયા હશે.
૧૩ છોકરાને ૧૧ પેંડો આપતાં મેં ૪૫ પેંડા વહેંચ્યા તો
કેટલા છોકરાને આપ્યા.

- ૧૪ છોકરાને શેર ૦૧ પતાસાં આપતાં મેં ૦૧ મળુ પતાસાં
આણેલા પુરાં થયા તો કેટલા છોકરાને આપાયા હશે.
- ૧૫ દોઢ મળુ ને પાંચ શેરના ૦૧ શેર કેટલાં.
- ૧૬ બાર અઘોળી અને પોણા શેર તેમ ૩૦ રૂપીઆનાર
તેમાં કોનું વજન વધારે ?
- ૧૭ સવા મળુ અને ૨૦ અઢીશેરીમાં ફેર કેટલો.
- ૧૮ આઠ અઘોળ ને અચ્છેરમાં ફેર કેટલો.
- ૧૯ મેં ૪૨૧૧ શેર ધી આણ્યું તેમાંથી ૨૧૧ શેર છાશ નીકળી
તો ચોખ્ખું ધી કેટલું રહ્યું.
- ૨૦ ૭૦ શેર ઘઉં દશશેરાથી નળખતાં કેટલીવાર નેખવાં પડે.
- ૨૧ ૧૦૦ શેર ઘઉં અઘમળીયાથી નેખતાં કેટલીવાર
નેખવા પડે.
- ૨૨ દોઢ રૂપીઆના આના કેટલા આવે-દોઢ આનાની પાછ
કેટલી આવે.
- ૨૩ કેટલા ઢાલુનો દોઢ રૂપિયો થાય. કેટલા ઢાલુના રૂ. ૨૧ થાય.
- ૨૪ ૪ પાશેરા ૪ નવટાંકા ને ૪ અઘોળા મળીને કેટલા શેર થાય.
- ૨૫ ૮ અડધા, ૮ પાવલી ને ૮ આઠ ભેઆની મળીને
કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૨૬ ૬ પાછ ૬ ઢાલુ ને ૭ આના મળીને કેટલા આના થાય.
- ૨૭ ત્રણ સામુના ૧ બાકસના દશ આના લેછે તો એ લેખે
૨૧ રૂપિયાના કેટલા સામુ આવે.
- ૨૮ મારી પાસે ૨૦૦ રૂપીઆ હતા ને બીજા ૪૦ રૂપિયા
આવ્યા તો તે બધું મળી કેટલું વજન થયું.
- ૨૯ મારી પાસે ૨૧૧ શેર સાકર ૨૧૧ શેર ખાંડ ને ૦૧
અચ્છેર પતાસાં છે તે બધાના થઇને કેટલા અઘોળા
થાય. કેટલા રૂપિયાનાર થાય.

૩૦ ૧૦ અડધા, ૧૦ પાવલી ને ૧૦ બેગ્યાની છે તો કેટલા રૂપીયા થયા.

ધોરણ ત્રીજું.

આ ધોરણમાં તોડા-લુગડાંનાં માપ-ભરતના માપ અને વખતના સ્થાનિક કોષ્ટકો શીખવવાના છે. પહેલાં ત્રણ વર્ષમાં આપેલા આંક ઉપરાંત પોણા અને સવાયાના આંક તે શીખેલા આંકને લગતું મુખગણિત, તેમ કોષ્ટકને લગતું મુખગણિત શીખવવાનું છે.

(પોણા અને સવાયાના આંક આગળ આવી ગયા છે.)

કોષ્ટકો-તોડાના માપ, લુગડાના માપ વગેરે.

તોડાના ગદીઆણા ૨	૪ હાથ	૧ દંડ
ગદીઆણાના વાત્ર ૧૬	૨૦૦૦ દંડ	૧ ગાઉ
વાલની રતી ૩	૪ ગાઉ	૧ બેગ્યાન
રતીના મગબાર ૪		
રતીના ચોખાસાર ૬	વીનાં એકના વસા ૨૦	
તોડા એકના માસા ૧૨	વસા એકની વીસવાશી ૨૦	
૧૨ હંચનો એક ડુટ	૧૨ નંગનું	૧ ડઝન
૩ ડુટ અથવા ૩૬ હંચનો ૧ વાર	૧૨ ડઝનનો	૧ ડોઝ
એક ગજના તસુ ૨૪		
એક ગજના ડુટ ૨	૨૪ કાગળનો	૧ થા
એક હાથના તસુ ૨૦	૨૦ થાનો	૧ રીમ
૮ આઠાજવ	૧ આંગળ	૨૦ નંગ
૪ આંગળ	૧ મુઠી	૧૦૦ નંગ
૩ મુઠીની	૧ વેંત	૧૦ સેંકડા
૨ વેંત	૧ હાથ	૧ હમ્પર

૬૦ વિપળની	૧ પળ
૬૦ પળની	૧ ઘડી
૭૧ ઘડી	૧ પહોર
૮ પહોર	૧ રાત્રીદિવસ
૭ દિવસનું	૧ અડવાડીક
૧૫ દિવસનું	૧ પખવાડીક
૩૦ તિથી અથવા	} ૧ માસ
૨૯૧૧ દિવસ	
૩૫૪ દિવસ અથવા	} ૧ ચંદ્રવર્ષ.
૧૨ માસનો	
આ ગણતરી ચંદ્રવર્ષની છે.	
૧ મહીનાના પખવાડીઆ ૨	
સુદ તથા વદ.	
૬૦ સેકન	૧ મિનિટ
૬૦ મિનિટ	૧ કલાક
૨૪ કલાક	૧ દિવસ
૩૬૫ દિવસ	૧ સૌર્યવર્ષ
આ ગણતરી સૌર્યવર્ષ છે.	
<hr/>	
૨૧૧ વિપળની	૧ સેકન
૨૧૧ પળની	૧ મિનિટ

૨૧૧ ઘડી	૧ કલાક
૧૧૧ કલાકનું	૧ ચોઘડીક

૪૮ શેરની	૧ ઘડી
૨૦ ઘડીનો	૧ બાર
૨૪ મણુનો	૧ બાર

સાત વારના નામ.

રવિ, સોમ, મંગળ, બુધ, ગુરુ, શુકર, શની.

બાર માસના નામ;

કારતક, માગશર, પોષ, માહ, ફાગણ, ચૈત્ર, વૈશાખ, જ્યેષ્ઠ, અસાડ, શ્રાવણ, ભાદરવો, આસો.

૪ કાર્ધાંગ	૧ પેન્સ
૧૨ પેન્સ	૧ શિલીંગ
૨૦ શિલીંગ	૧ પૌંડ
૫ શિલીંગ	૧ ક્રૌન
૨૧ શિલીંગ	૧ ગીનિ

મનોયત્ન ૮.

- ૧ ૦૧૧૦૧ મળવાથી શું થાય. ૩ પાવલીના કેટલા રૂપિયા. ૩ દશશેરા હોય તો શું કહેવાય.
- ૨ એક પેન્સીલનો પોણો આનો તો ૩૬ પેન્સીલનું શું.
- ૩ એક રૂપીઆની ૦૧૧૧ શેર કલઘ મળે તો ૪૮ રૂપીઆની કેટલી.

- ૪ એક રૂપિયાની ૦૧૧ મળુ બર મળે તો ૬૭ રૂપિયાની કેટલી.
- ૫ એક રૂપિયાની ૦૧૧ શેર હીંગ મળે તો ૪૫ શેર હીંગના કેટલા રૂપિયા.
- ૬ એક પૈસાની ૦૧૧ શેર બાજી મળે તો ૧૧ મળુ બાજીના કેટલા પૈસા આપવા.
- ૭ કેટલી વખત પોણા લેવાથી ૪૨ થાય.
- ૮ પોણા રૂપિયાના આના કેટલા, પોણા રૂપિયાના ઢગુ કેટલા, પોણા રૂપિયાની બેઆની કેટલી, પોણા રૂપિયાની પાવલી કેટલી.
- ૯ પોણા મળુના શેર કેટલા, અઘોળાં કેટલાં, નવટાંકાં કેટલાં, પાશેર કેટલાં ને રૂપીઆભાર કેટલાં.
- ૧૦ ૪૮ માં પોણા કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૧ ત્રણ પાવલાં છે ને પોણા રૂપિયા એમાં ફેર શો.
- ૧૨ ત્રણ પાશેરા ને ૩૦ રૂપીઆભારમાં ફેર શો, ત્રીસ રૂપિયાભારના શેર કેટલા.
- ૧૩ ૬ પોણાશેર, ૬ અઘેર ને ૬ પાશેરમળીને કેટલા શેર થયા.
- ૧૪ ૮ પોણા રૂપિયા, ૮ અડધા ને ૮ પાવલી મળીને કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૫ દોઢ મળુ ઘડ એક રૂપિયાના ૦૧૧ મળુ લેખે વેચ્યા તો શું ઉપજ્યું.

અનોચત્ત ૯.

- ૧ ૧૧ રૂપીયાના આના કેટલા, ૧૧ આનાની પાછ કેટલી, ૧૧ રૂપીયાના ઢગુ કેટલા.
- ૨ સવાશેરના રૂપિયાભાર કેટલાં, ૧૧ શેરના અઘોળ કેટલાં. ૧૧ શેરના નવટાંક કેટલા.

- ૩ કેટલાં પાવલાં હોય તો ૧૧ થાય, કેટલા અડધા હોયતો ૧૧૧ થાય.
- ૪ મણુની સવાશેરી કેટલી. ૧૬ સવાશેરી ને ૦૧૧ મણુમાં ફેર શો ?
- ૫ એક પૈસાની ૧૧ શેર દૂધી મળે તો ૫૧ પૈસાની કેટલી.
- ૬ એક પૈસાના ૧૧ શેર વેગણુ મળે તો ૧૧૧ મણુના કેટલા આના.
- ૭ કેટલી વખત ૧૧ લેવાથી ૧૫ થાય. પંદર પાછના કેટલા આના.
- ૮ ૭૫ માં ૧૧ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૯ સવા રૂપિયો ને ૪૦ ઢાંચુમાં ફેર શો.
- ૧૦ સવા શેર ને ૨૦ અઘોળામાં ફેર શો.
- ૧૧ એક રૂપિયાની ૧૧ શેર બદામ મળે તો ૨૧૧ મણુનું શું.
- ૧૨ સાત છોકરાને સવા સવા રૂપિયો આપીયે તો કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૩ ત્રીશ શેરની કેટલી સવાશેરી થાય.
- ૧૪ એંશી સવાશેરીના કેટલા મણુ થાય !
- ૧૫ પોણા બેમણુ પાંચશેર ઘઉં એક રૂપિયાના સવામણુ લેખે વેચ્યા તો શું ઉપજ્યું.

મનોચત્ર ૧૦.

- ૧ ગજના તસુ કેટલા, કુટના ઘંચ કેટલા, વારના કુટ કેટલા.
- ૨ તોલાના ગદીઆણુ કેટલા, તોલાના વાલ કેટલા, તોલાની રતી કેટલી.
- ૩ કલાકની મિનિટ કેટલી, મિનિટની સેકન કેટલી, દિવસના કલાક કેટલા.

- ૪ દિવસની ઘડી કેટલી, ઘડીના પગ કેટલા, પગની વિપળ કેટલી.
- ૫ મહીનાના દિવસ કેટલા, વરસના મહીના કેટલા.
- ૬ સૂર્યવર્ષ ને ચંદ્રવર્ષમાં શો ફેર.
- ૭ કેટલા મણુની ખાંડી થાય, કેટલા મણુની કળશી થાય.
- ૮ કેટલા મણુનો કાથળો થાય, કેટલા મણુનું બેડીક થાય.
- ૯ કેટલા કાથળાની ખાંડી થાય, કેટલી કળશીનું બેડીક થાય.
- ૧૦ કેટલા મણુની માણી, માણી એ કેટલી કળશી કહેવાય.
- ૧૧ ખાંડી એ કેટલી કળશી કહેવાય, ગાંધીના મણુ કેટલા.
- ૧૨ મોહોરના રૂપિયા કેટલા, રૂપિયાના દોકડા કેટલા.
- ૧૩ દોકડાની બદામ કેટલી, બદામની વીશવાશી કેટલી.
- ૧૪ પૌંડના શિલિંગ કેટલા, શિલિંગના પેન્સ કેટલા, પેન્સના ફાર્થિંગ કેટલા.
- ૧૫ ગનીના શિલિંગ કેટલા, કેટલા શિલિંગનો કાકિન થાય.
- ૧૬ ડઝનના કેટલા નંગ, કેટલા ડઝનનો ઓસ
- ૧૭ રીમના ઘા કેટલા, ઘાના કાગળ કેટલા.

મનોચત્ન ૧૧.

પરચુરણ હાખલા.

- ૧ નવાણું સો કેમ લખાય, ૯૯ દશક કેમ લખાય.
- ૨ પચીશસો ને પચીશ દશકમાં કેટલો ફેર છે.
- ૩ અઢીસો પાલખર ને બસો પચાસમાં શો ફેર છે.
- ૪ પચીસો એમાં સોનો આંકડો કયો ! દશકનો આંકડો કયો.
- ૫ ૧૪૫+૧૦૦ ૩૬૫+૨૦૦ ૩૦૦+૪૮૭ ૨૨૫+૨૦૦+૫૦
- ૬ ૨૫૦+૭૫ ૧૭૫+૫૦ ૨૨૫+૨૫ ૧૨૫+૧૨૫
- ૭ ૧૩૭+૪૦ ૨૫૪+૩૦ ૩૧૬+૫૦ ૧૨૮+૬૦

૮ ૬૨૧+૧૨૧	૮૭૧+૨૨૧	૫૭૧+૧૭૧	૧૨૨૧+૫૨૧
૯ ૨૨૧+૧૩૧	૩૧૧+૧૬૧	૪૦૧+૧૦૧	૫૫૧+૧૯૧
૧૦ ૧૬૧+૮૧૧	૨૬૧+૧૧૧	૪૮૧૧+૨૧૧	૬૨૧+૧૨૧
૧૧ ૬૧૧+૬૧૧	૧૫૧૧+૬૧૧	૨૩૧+૩૧૧	૩૩૧૧+૧૨૧૧
૧૨ ૩૩૭-૧૦૦	૪૪૪-૧૨૫	૬૩૮-૨૦૦	૫૦૦-૧૨૫+૭
૧૩ ૮૩-૫૦	૯૭-૪૦	૧૧૫-૩૦	૨૮૧-૧૪૦
૧૪ ૭૭૧-૧૭૧	૧૧૨૧-૬૨૧	૨૭૧-૧૨૧	૭૨૧-૨૨૧
૧૫ ૨૨૧-૪૧	૫૫૧-૧૩૧	૬૦૧-૨૫૧	૧૦૦૧-૪૯૧
૧૬ ૨૩૧૧-૬૧	૩૬૧-૮૧૧	૪૩૧૧-૮૧૧	૬૮૧૧-૧૩૧૧
૧૭ ૧૧૧-૩૧૧	૨૪૧૧-૯૧૧	૫૪૧૧-૧૨૧૧	૬૦૧૧-૮૧
૧૮ ૨૯×૪૦	૩૫×૩૦	૪૭×૬૦	૯૫×૫૦
૧૯ ૪૭×૧૫	૩૩×૧૫	૫૨×૩૫	૬૦×૪૫
૨૦ ૬૪×૧૨૫	૮૪×૨૫૦	૬૮×૧૫૦	૪૫×૭૫
૨૧ ૨૪૦×૦૧	૩૬૦×૦૧૧	૧૨૦×૦૧૧૧	૯૦×૧૧
૨૨ ૧૫૦÷૨૫	૨૪૦÷૩૦	૩૨૦÷૪૦	૪૦૦÷૫૦
૨૩ ૮૦÷૨૧૧	૯૦÷૧૧૧	૧૦૦÷૧૧૧	૭૫÷૦૧૧૧

૨૪ ૦૧૧ રૂપીઆની પાછ કેટલી-૯૬ પાછના આના કેટલા.

૨૫ ત્રણ મોઢોરના રૂપિયા કેટલા, ૬૦ અડધા રૂપિયા છે તેની મોઢોર કેટલી આવશે.

૨૬ સાડા ત્રણ રૂપીઆના ઢ્યુ કેટલા, ૮૪ ઢ્યુ છે તેની એઆની કેટલી.

૨૭ અગીઆર ઢ્યુની પાછ કેટલી, ૩૬ એઆની છે તેની પાવલી કેટલી.

૨૮ ૦૧ રૂપીઆના દોઢડા કેટલા, ૦)૨ એ આનાના દોઢડા કેટલા

૨૯ સાડાઆર દોઢડાની અદામ કેટલી, ૧ આનાની અદામ કેટલી

૩૦ ૦૧ આનાની અદામ કેટલી, અદામની વીસવાશી કેટલી.

૩૧ ત્રણશેરના પાશેરા કેટલા, ૪૮ નવટાંક છે તેના શેર કેટલા.
 ૩૨ ૩૧૧ શેરના અઘોળા કેટલા, ૨૪ અઘોળના રૂપિયાભાર કેટલા
 ૩૩ અધમણી સવાશેરી કેટલી, ૫૦ મણની અઢીશેરી કેટલી.
 ૩૪ મણના અચ્છેરા કેટલા, ૫૦ અઢીશેરી છે તેના મણ કેટલા.
 ૩૫ પંચોતેર રૂપિયાભારના અઘોળ કેટલા, ૨૮ સવાશેરીના
 શેર કેટલા.

૩૬ દિવસના કલાક કેટલા, કલાકની ઘડી કેટલી.
 ૩૭ પહોરના કલાક કેટલા, પહોરની ઘડી કેટલી.
 ૩૮ મિનિટની મળ કેટલી, ઘડીની મિનિટ કેટલી.
 ૩૯ સૌર્ય વર્ષના કેટલા દીવસ, ચંદ્રવર્ષના કેટલા દિવસ.
 ૪૦ બાર મહીનાના નામ બોલો, સાત વારના નામ બોલો.
 ૪૧ તોલાના વાત્ર કેટલા, ૪૮ રતી છે તેના તોલા કેટલા.
 ૪૨ ચાર રતીના ચોખાભાર કેટલા, ૨ રતીના મગભાર કેટલા.
 ૪૩ ૨ તોલાના માસા કેટલા, ૩ ગઢીઆણુના ચોખાભાર કેટલા.
 ૪૪ ૨ ગજના તસુ કેટલા, ગજના ઈંચ કેટલા.
 ૪૫ ૩૬ ઈંચના ઝુટ કેટલા, ૨ વારના ઝુટ કેટલા.
 ૪૬ ૫ ધાના કાગળ કેટલા, ૮૦ નાંગની ઢાડી કેટલી.
 ૪૭ ૩ રીમના ઘા કેટલા, ૪૧૧ ડઝનના નાંગ કેટલા.
 ૪૮ ૨ ઘુસના ડઝન કેટલા, ૩૧ ઘોસના ડઝન કેટલા.
 ૪૯ દશ શેર ધીના ૭૧ રૂપીઆ પડે તો ૧ મણ ધીનું શું.
 ૫૦ પાંચ રૂપીઆની ૧૩૧૧ ગજ છીંટ મળે છે તો ૨
 રૂપીઆની કેટલી.
 ૫૧ એક પૈસાની ૧૧૧ શેર ભાજી મળે તો દોઢ મણનું શું.
 ૫૨ ૫૧ શેર તેલના ૦)૩ આના બેસે છે તો એક નવટાં-
 કનું શું બેસે.
 ૫૩ દશ આને ડઝન પેન્સીલ મળે છે તો પાંચ રૂપીઆની
 કેટલી આવશે.

- ૫૪ ચાર આને ઘા કાગળ મળે તો ૨૪૦ કાગળનું શું.
 ૫૫ સાડા સાત રૂપીએ હજાર નળીઆં મળે ૨૫૦ નળીયાનું શું.
 ૫૬ છ રૂપિયે કોડી વળીઓ મળે તો ૪૫ નંગનું શું.
 ૫૭ ડાઠા રૂપિયે સો પુળા મળે છો ૮૦ પુળાનું શું.
 ૫૮ એક ગામમાં ૧૩૫ ઘર છે. દર ઘરમાં ૪ માણસો છે
 તો તેની વસ્તી કેટલી.
 ૫૯ એક ગામમાં ૬૦૦૦ માણસની વસ્તી છે તે એક ઘરમાં
 પાંચ માણસ રહે છે તો ઘર કેટલાં હશે.
 ૬૦ એક ગામમાં ૨૪૦૦ માણસની વસ્તી છે તે ૪૮૦ ઘર
 છે તો દરેક ઘરમાં કેટલા માણસ હશે.
 ૬૧ એક આગગાડીને ૧૦ ડબ્બા જોડેલા છે દરેક ડબ્બામાં
 ૧૨ બાર ખાના છે દરેક ખાનામાં દશ દશ માણસ બેઠા
 છે તો બધા થઈને કેટલા માણસ હશે.
 ૬૨ છ દિવસ સુધી ન્યાત જમાડી તેના ૧૦૦૦ રૂપીઆ
 ખર્ચ થયા એ હીસાએ ૧ મહીનો જમાડીએ તો શું
 ખર્ચ થશે.
 ૬૩ એક વીશીમાં ૨ મહીનામાં ૧૫ મણુ ચોખા વપરાય છે
 તો ૧૮ દિવસમાં કેટલા ચોખા વપરાશે.
 ૬૪ ૩૨ રૂપીએ તોલો દવા મળે તો ૩ વાલનું શું.
 ૬૫ સોલ રૂપીએ ગદીઆણો સોનું મળે તો ૮ વાલનું શું ?

—◆◆◆—
મનોચત્ર ૧૨.

અંગ્રેજી મહીનાના નામ તે દિવસ.

જાન્યુઆરી	૩૧	જુલાઈ	૩૧
ફેબ્રુઆરી	૨૮	ઓગષ્ટ	૩૧
માર્ચ	૩૧	સપ્ટેમ્બર	૩૦
એપ્રિલ	૩૦	ઓક્ટોબર	૩૧
મે	૩૧	નવેમ્બર	૩૦
જુન	૩૦	ડિસેમ્બર	૩૧

દીપ. ફેબ્રુઆરી માસ માટે નીચે પ્રમાણે સમજાવું.
 જે ઇસ્વીસનને ૪ ભાગતાં કાંઈ શેષ ન રહે તે
 ફેબ્રુઆરી મહિનાના ૨૯ દિવસ ગણાય છે. પરંતુ સૈકાના
 વર્ષમાં ૨૮ ગણાય છે પરંતુ દર ચોથા સૈકાએ ૨૯ દિવસ
 ગણાય છે.

અગ્રજી મહિના માટે નીચેની કડીઓ માદ રાખવી.

ચાર ૭ નવ અગિઆરમાં, તેના તો દિન ત્રીસ,
 અવરે એકત્રીસ છે, બીજે અઠ્ઠાવીસ;
 ચલ્લુ ચોથા વરસનો, બીજે જે બોલાય,
 તે તો ઓગણત્રીસનો, ગણતાં એમ ગણાય.
 પણ સૈકાના વરસમાં, અઠ્ઠાવીસ લખાય;
 દર ચોથા સૈકા વિષે, ઓગણત્રીસ ગણાય.

મનોચત્ન ૧૩.

- ૧ જાન્યુઆરી મહિનાના કેટલા દિવસ.
- ૨ ત્રીસ દિવસ કયા કયા મહિનામાં આવે.
- ૩ ફેબ્રુઆરી મહિનામાં ૨૯ દિવસ ક્યારે આવે.
- ૪ જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી ને માર્ચ ૩ માસના દિવસ કેટલા.
- ૫ નવમો મહિનો કેટલા દિવસનો.
- ૬ ઉતરાણ કયા મહિનામાં આવે ?

(જાન્યુઆરી મહિનાની ૧૨ મી તારીખે ઉતરાણ આવે છે તે વખતે હિંદુ લોકોનો પોષ મહિનો હોય છે.)

દીપ—ઇસ્વીસન ને સંવતમાં ૫૬ વર્ષનો ફેર છે
 એટલે ઇસ્વીસનના આંકડામાં ૫૬ વર્ષ ઉમેરીએ તો વિક્ર-
 મનો સંવત આવે છે અને વિક્રમના સંવતમાંથી ૧૩૫ વર્ષ

બાદ કરીએ તો સાલીવાહનનો સક આવે છે સાલીવાહનનું વર્ષ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧ થી બદલાય છે.

અંગ્રેજ લોકોનું વર્ષ તા. ૧ થી જન્યુઆરીથી બદલાય છે.

વિક્રમનું વર્ષ કારતક શુદ્ધ ૧ થી બદલાય છે.

મનોચલ ૧૪ મું. પરચુરણ કાખલા.

૧. ૩ પૈસાની ૯ પેન મળે તો ૮ પૈસાની કેટલી ?
૨. ૫ રૂપિયાની ૨૫ શેર ખાંડ મળે તો ૭ રૂપિયાની કેટલી ?
૩. દોઢ રૂપિયાના ૩૬ શેર ઘઉં મળે તો ૪ રૂપિયાના કેટલા ?
૪. સાડા ત્રણ રૂપિયે શેર કેસર મળે તો ૨૦ તોલાનું શું પડે ?
૫. અઢી રૂપિયે શેર એલચી મળે તો પોણા મણ એલચીનું શું ?
૬. એક રૂપિયાની પોણા શેર ચારોલી મળે તો પોણા મણનું શું ?
૭. એક રૂપિયાની સવાશેર સોપારી મળે તો મણ સોપારીનું શું ?
૮. એક ચોપડીના દશ આના બેસે છે તો પાંચ રૂપિયા માંથી તેવી કેટલી ચોપડીઓ આવશે.
૯. એક રૂપિયાનું ૨૧૧ ગજ લુગડું મળે છે તો ૨૦ ગજ લૂગડાનાં કેટલા રૂપિયા આપવા.
૧૦. એક રૂપિયાનું ૫ ગજ લુગડું મળે છે તો ૧ ગજનું શું આપવું. (જવાબ દોઢડામાં આપો.)
૧૧. એક રૂપિયાનું ૩ ગજ લુગડું મળે છે તો ૧ ગજનું શું આપવું.
૧૨. એક રીમ કાગળના ૩. ૩૧૧ લે છે તો ૧ ધા કાગળનું શું આપવું ?
૧૩. એક ગ્રોસ પેન્સીલના ૪૧૧ રૂપિયા પડે તો ૧ નંગનું શું પડે ?

૧૪. એક હજન હોલરના ૨૧ રૂપિયા પડે તો ૧ નંગનું શું પડે ?
૧૫. એક હજન પેન્સીલના ૦૮૩ પડે તો ૧૧ ગ્રાસની શી કીમત.
૧૬. ૩૨ રૂપિયાનો એક તોલો સોનું મળે છે તો ૫ વાલનું શું પડશે ?
૧૭. ૨૪ રૂપિયાનો એક તોલો સોનું મળે છે તો ૮ વાલનું શું પડશે ?
૧૮. ૧૪ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે છે તો ૪ વાલનું શું પડશે.
૧૯. ૧૨ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે છે તો ૧ વાલનું શું પડશે.
૨૦. ૧૨ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે તો ૧ રતિનું શું પડશે.
૨૧. આઠ રૂપિયે એક શેર તો ૨૧૧ રૂપિયાભારનું શું.
૨૨. દશ રૂપિયે એક શેર તો ૧ રૂપિયાભારનું શું.
૨૩. બાર રૂપિયે એક શેર તો નવટાંકનું શું.
૨૪. ચાર પૈસે એક શેર તો ૧ મળનું શું.
૨૫. ત્રણ પૈસે એક શેર તો ૧ મળનું શું.
૨૬. એક રૂપિયાનું ૧૧૧ શેર તો ૧૧૧ મળનું શું.
૨૭. એક રૂપિયાનું ૦૧૧ શેર તો ૦૧૧ મળનું શું.
૨૮. ૨૦ રૂપિયાનું ૧ મળુ તેલ મળે તો ૧ શેરનું શું.
૨૯. એક નિશાળમાં ૧૫૦ છોકરાં છે તેમાંથી એક માસમાં ૩૦ જતા રહ્યા તે ૪૦ નવા આવ્યા તો કુલ કેટલા છોકરા રહ્યા.
૩૦. એક વેપારીએ એક રૂપિયાનાં ૬૦૦ પાન લીધાં તેમાંથી ૧૫૨ પાન અગડી ગયાં ત્યારે તેને એક પૈસાનાં કેટલાં પાન પડ્યાં ?

- ૩૧ એક વેપારીએ ૧ મણ સોપારી બાર રૂપિયા આપીને લીધી તેમાંથી ૪ શેર ખરાબ નીકળી તો તેને એક રૂપિયાની કેટલી સોપારી પડી.
- ૩૨ એક વેપારીએ એક રૂપિયાનું ૨ શેર પ્રમાણે એક મણ લીધું ને એક રૂપિયાનું સવાશેર પ્રમાણે બધું વેચ્યું તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો ?
- ૩૩ એક વેપારીએ ૪ રૂપિયાના ૧૦૦ જામફળ લીધાં ને તે અડધા આના પ્રમાણે વેચ્યાં તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો.
- ૩૪ ૮ આનાની ગજ પ્રમાણે ૨૪ ગજ ખાદી લીધી ને તે દશ આને જગ પ્રમાણે વેચી તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો ?
- ૩૫ ૬ આનાની ગજ પ્રમાણે ૩૬ ગજ ખાદી લીધી ને તે આઠ આને ગજ પ્રમાણે તે ખાદી વેચી તો તેને શું નફો મળ્યો ?
- ૩૬ ખાદીનો એક તાકો ૩૬૦ ઇંચ છે તો તે કેટલા વાર કહેવાય, કેટલા ડુટ કહેવાય.
- ૩૭ એક ટોપીમાં ૧૧૧ ડુટ ખાદી જોડાએ છીએ તો ૧૮૦ ઇંચ ખાદીમાંથી તેવી કેટલી ટોપીઓ થશે.
- ૩૮ એક ઘડીઆળ ૬ કલાક બરાબર ચાલે તો તે કેટલી ઘડી ચાલ્યું કહેવાય.
- ૩૯ ત્રીસ મિનિટના કેટલા પળ થાય, ચાર મિનિટની કેટલી સેકન્ડ થાય.
- ૪૦ ૪૦ કળશી ઘડ છે તે કેટલી ખાંડી કહેવાય ? ૨૦ ખાંડી બાજરી છે તે કેટલી કળશી રહેવાય ?

રમુજ હિસાબ.

- ૧ ત્રણ પૈસાના શેર કારેલા મળે છે તે પૈસાની ત્રણ શેર ભાજી મળે છે તો ૯ પૈસાનું ૯ શેર લાવેા.
- ૨ આપણી પાસે ચાર કાટલા છે તેના વતી એક મણુ જોખી શકાય એવી રીતે ચાર કાટલા કેટલા કેટલા વજનના રાખવા.
- ૩ એક રૂપિયાની ૨૦ પેન્સીલ. એક રૂપિયાનો એક ખડીઓ અને પાંચ રૂપિયાનું એક પુસ્તક મળે છે. મારી પાસે ૧૦૦ રૂપિયા છે તેના સો નંગ લાવવા છે તો કયા કયા નંગ કેટલા કેટલા લાવવા.
૪. મારી પાસે ૧૦૦ રૂપિયા છે તેની ૭ કાયળાઓ એવી રીતે બાંધી આપો કે તે છોડયા વગર જોટલા રૂપિયા માગે તેટલા આપી શકાય.

- ૧ ૭૭ દશકમાંથી ૭૭ બાદ કરેા.
- ૨ ૪૫ સોમાં ૩૬ દશક ઉમેરેા.
- ૩ અઢીસોને પા સોએ ગુણેા.
- ૪ પોણી ચૌદસોને સવાસોએ ભાગેા.
- ૫ નવાણુ સો અને નવહજાર નવસો એ બેમાં ફેર શેા !
- ૬ બત્રી સવાશેરી અને એક મણુ એમાં ફેર શેા !
- ૭ બસો બેઆનીના રૂપિયા કેટલા.
- ૮ ૨૪ બેઆની ૨૪ પાવલા ને ૨૪ અડધા બધાના મળીને કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૯ મારી પાસે અઘીઆર રૂપિયા હતા તેમાંથી મેં ૯૬ પાંચ ધર્માદા કરી ૪૮ પૈસાનું ખાવાનું લીધું. ૪૦ આ-

નીઓના લુગડાના કુકડા લીધા ને ૩૦ બેઆની બાડા-
વાળાને આપી તો ભારી પાસે શું રહ્યું.

૧૦ અઠાવીશ આનામાં શું ઉમેરીએ તો ત્રણ રૂપિયા થાય.

૧૧ પોણા બશેરમાં કેટલા અઘોળા ઉમેરીએ તો ૨૫ શેર થાય.

૧૨ ૨૩ માં ૦૫૫ પોણા કેટલી વાર રહેલા છે.

૧૩ ૪૮૫૫ માં ૧૫ કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૪ સાડી સાડત્રીશમાં ૧૫ કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૫ ૫૨૫ માં અઢી કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૬ ૨૫ પૈસાનું શેર મળે તો ૨૫ શેરનું શું આપવું.

૧૭ ૧૫ પૈસાનું શેર મળે તો સાડાચાર આનાનું કેટલા
શેર આવે.

૧૮ ૧૫ પૈસાનું શેર મળે તો ૦૫૫ મળ્યું શું પડે.

૧૯ ૨૫ પૈસાનું ૬૫ શેર ૮ પૈસાનું કેટલું.

૨૦ ૧૫ પૈસાનું ૪૫ શેર ૬ શેરનું શું.

૨૧ ૨૫ પૈસાનું ૬૫૫ શેર ૬૫૫ પૈસાનું શું.

૨૨ ૩ પૈસાનું ૯૫૫ શેર ૬ પૈસાનું.

૨૩ ૧૫૫ પૈસાનું ૭ શેર ૦૫૫ પૈસાનું.

૨૪ ૪૫ પૈસાનું ૨૫ શેર ૭ પૈસાનું શું.

૨૫ એક રૂપિયાનું ૦૫૫ શેર ધી મળે તો ૧૨ શેર ધીનું
શું આપવું.

અમારી દુકાને મળતી ચોપડીઓનું લીષ્ટ.

કીર્તિ પ્રાયમરના મીનીંગ.	૦—૪—૦
મેકમીનલ ન્યુ ઇંગ્લીશ પ્રાયમર ભાગ ૨ ના મીનીંગ.	૦—૬—૦
” ” ફર્સ્ટ રીડર ”	૦—૮—૦
” ” સેકન્ડ રીડર ”	૦—૧૦—૦
” ” થર્ડ રીડર ”	૦—૧૨—૦
” ” ફોર્થ રીડર ”	૦—૧૨—૦
પાઠમાળા ભાગ ૧ ની ગાઇડ	૦—૪—૦
” ભાગ ૨ ની ગાઇડ	૦—૬—૦
” ભાગ ૩ ની ગાઇડ	છપાય છે.
બ્લેન્ક ડ્રોઇંગ બુક નં. ૧	૦—૧—૦
” નં. ૩	૦—૪—૦
” નં. ૪	૦—૮—૦
એકસરસાઇઝ બુક	૦—૧—૦
”	૦—૨—૦
”	૦—૪—૦
એકઝામીનેશન બુક.	૦—૦—૬
નવા ધોરણ મુજબ પ્રાથમિક શાળાના વિદ્યાર્થી માટે પદાર્થ પાઠના ચિત્ર સહિત ધોરણવાર ડ્રોઇંગ બુકો.	
ધો. ૧ હું ને બાળવગ	૦—૧—૦
ધો. ૨ જી.	૦—૧—૦
ધો. ૩ જી.	૦—૧—૦
ધો. ૪ જી.	૦—૧—૦
ધો. ૫ જી.	૦—૧—૦
ધો. ૬ જી.	૦—૧—૬
ધો. ૭ જી.	૦—૨—૦
ખંભાત સંસ્થાનની બૂગોળ વિદ્યા	૦—૪—૦
ગુજરાત પ્રાંતની બૂગોળ	૦—૨—૦
મુંબઈ ઇલાકાની બૂગોળ	૦—૩—૦
મનહરમાળા	૧—૦—૦

ઉપર સિવાય સ્કુલમાં વ્યાપ્તિ ગુજરતી અંગ્રેજી ચોપડીઓ, નકશાઓ, ડ્રોઇંગો, એકસરસાઇઝો, પેન્સિલ, હોલ્ડર, રબર, સ્ટીલ, ડ્રોઇંગનો સામાન વગેરે અમારે ત્યાં કીફાયતથી મળે છે.

નોવેલ—લટકાળી લલિતા કે પ્રેમની દેવી. કીંમત રૂ. ૨—૦—૦

છપાય છે—

દામોદર હિરાલાલ બુકસેલર-અમદાવાદ.

